Predlog 30. 12. 2016
EVA 2015-1911-0001

ZAKON O KRITIČNI INFRASTRUKTURI

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Republika Slovenija se je začela s področjem zaščite kritične infrastrukture aktivneje ukvarjati po sprejemu Evropskega programa za varovanje ključne infrastrukture (angl. European Programme for Critical Infrastructure Protection – EPCIP) leta 2006 ter s to dejavnostjo nadaljevala in jo okrepila v času priprav na njeno predsedovanje Svetu EU. V tem času je Ministrstvo za obrambo prevzelo skrb za usklajevanje dejavnosti na področju zaščite kritične infrastrukture, vključno z vodenjem Medresorske koordinacijske skupine za usklajevanje priprav za zaščito kritične infrastrukture v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: MKS), ki jo je Vlada Republike Slovenije imenovala junija 2006. Ta skupina je med drugim dobila nalogo pripraviti predlog za določitev kritične infrastrukture državnega pomena v Republiki Sloveniji in predlog ukrepov in postopkov za zaščito kritične infrastrukture ob upoštevanju usmeritev in stališč Nata in EU. MKS sestavljajo predstavniki ministrstev, pristojnih za finance, gospodarski razvoj in tehnologijo, infrastrukturo, javno upravo, okolje in prostor, kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, pravosodje, izobraževanje, znanost in šport, zdravje, obrambo, notranje in zunanje zadeve, ter predstavniki Slovenske obveščevalno-varnostne agencije in Banke Slovenije.

Med predsedovanjem Republike Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta 2008 so tekle aktivnosti za sprejem Direktive Sveta (ES) št. 114/2008 z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite (v nadaljnjem besedilu direktiva Sveta (ES) št. 114/2008). Republika Slovenija je med svojim predsedovanjem uspešno končala proces usklajevanja besedila navedene evropske direktive, tako da je bil ta predpis sprejet decembra istega leta. Direktiva je določila postopek za ugotavljanje in določanje evropske kritične infrastrukture v državah članicah ter skupni pristop k oceni potrebe po izboljšanju zaščite takšne infrastrukture, državam članicam pa je naložila prenos njenih določil v nacionalni pravni red.

V skladu z določili navedene evropske direktive je Vlada Republike Slovenije imenovala kontaktno točko za področje zaščite evropske kritične infrastrukture v naši državi. Naloge te kontaktne točke opravlja Ministrstvo za obrambo.

Z namenom prenosa določil direktive Sveta (ES) št. 114/2008 v slovenski pravni red je bil sprva pripravljen predlog normativno-pravnega akta, ki bi urejal nacionalno in evropsko kritično infrastrukturo. Predlog je povzemal vsebino navedene evropske direktive, hkrati pa dajal tudi podlago za ureditev zaščite nacionalne kritične infrastrukture v sektorskih predpisih Republike Slovenije. Zaradi različnih vzrokov, predvsem pa nujnosti čimprejšnje implementacije zadevne evropske direktive, je bila sprejeta odločitev, da se pripravi samostojna uredba, ki bo urejala zgolj evropsko kritično infrastrukturo. Uredba o evropski kritični infrastrukturi, s katero je Republika Slovenija v slovenski pravni red prenesla direktivo Sveta (ES) št. 114/2008, je bila sprejeta maja 2011 (Uradni list RS, št. 35/11). V skladu z določili te uredbe so bila v postopku ugotavljanja potencialne evropske kritične infrastrukture izvedena dvostranska srečanja s

sosednjimi državami članicami EU Avstrijo, Italijo in Hrvaško ter izmenjana stališča z Madžarsko. Za vse pogovore z navedenimi sosednjimi državami so bila predhodno pridobljena stališča ministrstva, pristojnega za energetiko oziroma promet, ta stališča je obravnavala MKS, kontaktna točka za zaščito evropske kritične infrastrukture pa je bila pooblaščena za izvedbo dvostranskega meddržavnega dialoga. V dosedanjih usklajevanjih s sosednjimi državami v Republiki Sloveniji ni bila evidentirana (potencialna) evropska kritična infrastruktura. O izvedenih bilateralnih srečanjih se je redno poročalo Evropski komisiji.

Vlada Republike Slovenije je po sprejetju v letu 2010 definicije kritične infrastrukture državnega pomena, ki jo je predlagala MKS, določila sektorje kritične infrastrukture, osnovne in sektorske kriterije za določanje kritične infrastrukture državnega pomena, prednostni vrstni red sektorjev kritične infrastrukture z vidika njihovega vpliva na delovanje drugih sektorjev kritične infrastrukture ter konkretno kritično infrastrukturo državnega pomena.

Na podlagi navedenih odločitev Vlade Republike Slovenije je Ministrstvo za obrambo, ki ni le vodilo MKS, ampak je skladno z Uredbo o obrambnem načrtovanju (Uradni list RS, št. 51/13) tudi usklajevalo priprave za zaščito kritične infrastrukture državnega pomena v Republiki Sloveniji, pripravilo metodološko podlago za oblikovanje ukrepov za zaščito kritične infrastrukture in jo posredovalo nosilcem sektorjev kritične infrastrukture, ki oblikujejo in usmerjajo politiko ter so odgovorni za stanje v posameznem sektorju kritične infrastrukture. Ukrepi za zaščito kritične infrastrukture, opredeljeni v posameznih sektorjih in podsektorjih kritične infrastrukture, so bili ena pomembnejših podlag za pripravo predloga Zakona o kritični infrastrukturi (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona).

Glede na navedeno lahko ugotovimo, da v Republiki Sloveniji področje zaščite kritične infrastrukture ni celovito in sistemsko urejeno z normativno-pravnim aktom, in sicer kljub dejstvu, da se tudi v naši državi s tem načrtovalnim področjem soočamo že celo desetletje. Dejstvo je, da imamo definicijo kritične infrastrukture državnega pomena, določene sektorje kritične infrastrukture, opredeljene osnovne in sektorske kriterije za določanje kritične infrastrukture in določeno kritično infrastrukturo državnega pomena - vse navedeno je podprto s sklepi Vlade Republike Slovenije. Nimamo pa celovito in sistemsko urejenega določanja kritične infrastrukture, opredeljenih načel in obveznosti pri zaščiti kritične infrastrukture, določenih pristojnosti in odgovornosti organov in organizacij pri zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture, vzpostavljenih razmerij pri obveščanju, poročanju in podpori odločanju na področju zaščite kritične infrastrukture kakor tudi ne nadzora pri zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture. Vse navedeno je treba urediti zaradi zagotavljanja pripravljenosti na izredne dogodke pri delovanju kritične infrastrukture in krize, nastale zaradi nedelovanja kritične infrastrukture, ter učinkovitega odzivanja na takšne dogodke in krize v prvi vrsti upravljavcev kritične infrastrukture, pa tudi nosilcev sektorjev kritične infrastrukture in ne nazadnje Vlade Republike Slovenije.

Ministrstvo za obrambo je po proučitvi vsebine, ki bi morala biti vključena v normativno-pravni akt, ki bi celovito in sistemsko urejal področje zaščite kritične infrastrukture, in po posvetu s pravnimi strokovnjaki ugotovilo, da je takšen predpis lahko zgolj zakon. Obveznosti načrtovanja in izvajanja ukrepov za zaščito kritične infrastrukture, predvsem dodatnih ukrepov, namreč ni mogoče naložiti z uredbo ali drugim podzakonskim aktom. Takšne obveznosti lahko naloži zgolj zakon, ki hkrati sistemsko ureja področje kritične infrastrukture in njene zaščite.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni namen predloga zakona je sistemsko urediti zagotavljanje neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture Republike Slovenije, pri čemer se izhaja iz razumevanja, da obsega zaščita kritične infrastrukture vse aktivnosti, ki prispevajo k neprekinjenosti in celovitosti njenega delovanja.

Predlog predpisa določa sistemske temelje področja (zaščite) kritične infrastrukture, kar se odraža v glavnih rešitvah predloga zakona. Ob upoštevanju dejstva, da v posameznih sektorjih kritične infrastrukture obstoječi normativni dokumenti določene vidike zaščite kritične infrastrukture že urejajo, so cilji predloga zakona predvsem v tem, da se:

- z ustreznim celovitim predpisom uredi področje zaščite kritične infrastrukture državnega pomena, torej tudi »nacionalna« kritična infrastruktura;
- z normativnim ukrepom prispeva k dvigu ravni odpornosti slovenske družbe na sodobne varnostne grožnje in tveganja;
- vsem organom in organizacijam, ki so odgovorni za oziroma delujejo na področjih, ki so za slovensko družbo posebej pomembna, naloži, da pri svojem delu upoštevajo tudi zahteve glede zagotavljanja neprekinjenega delovanja (kritične) infrastrukture, torej vidik zaščite kritične infrastrukture;
- vsem organom in organizacijam pri zagotavljanju neprekinjenega in celovitega delovanja kritične infrastrukture naloži spoštovanje istih splošnih usmeritev (tj. načel);
- med organi in organizacijami, ki delujejo na področjih sektorjev kritične infrastrukture, vzpostavi primerna razmerja, predvsem z vidika delitve njihovih pristojnosti in odgovornosti za zaščito kritične infrastrukture;
- naloži dopolnitev normativne urejenosti ali sploh normativno ureditev, če le-ta še ne obstaja, v posameznih sektorjih kritične infrastrukture z vidika zaščite kritične infrastrukture.

2.2. Načela

Predlog zakona temelji na upoštevanju naslednjih načel:

- predmet zakonskega urejanja je kritična infrastruktura Republike Slovenije, torej samo tista infrastruktura, katere delovanje ima državni pomen;
- Uredba o evropski kritični infrastrukturi iz leta 2011 ostane v veljavi, kar pomeni, da predlog zakona ne ureja evropske kritične infrastrukture;
- evropska kritična infrastruktura, določena na območju Republike Slovenije, je hkrati kritična infrastruktura državnega pomena;
- kritična infrastruktura Republike Slovenije lahko dobi status objekta, ki je skladno z Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo in 95/15) pomemben za obrambo države, če tako odloči Vlada Republike Slovenije;
- pri določanju obveznosti in odgovornosti organov in organizacij na področju kritične infrastrukture mora biti vodilo sorazmernost teh obveznosti oziroma odgovornosti;
- lastništvo kritične infrastrukture ni dejavnik, ki odločilno vpliva na ureditev njene zaščite.

Načela, na katerih temelji zaščita kritične infrastrukture, predvidena s tem predlogom zakona, so kot splošne usmeritve pri izvajanju zaščite kritične infrastrukture določena v 5. členu predloga zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona določa pomen skupno dvanajst pojmov, med katerimi so z vidika sistemske vloge zakona pomembni predvsem naslednji: kritična infrastruktura Republike Slovenije, sektor kritične infrastrukture, zaščita kritične infrastrukture, izredni dogodek pri delovanju kritične infrastrukture, kriza, ki je nastala zaradi prekinitve delovanja kritične infrastrukture, nosilec sektorja kritične infrastrukture, lastnik ali upravljavec kritične infrastrukture in načrtovanje zaščite kritične infrastrukture.

Izbrani pojmi so vsebinsko opredeljeni ob smiselnem upoštevanju opredelitev istih ali podobnih pojmov, ki jih je bilo mogoče najti v številnih domačih in tujih strokovnih in normativnih virih. To pomeni, da obstoječe opredelitve niso bile preprosto prevzete, ampak samo konzultirane in uporabljene po strokovni presoji pripravljavca zakona.

Pri pripravi predloga zakona so bila na podlagi analize dosegljivih tujih normativnih in strateško-doktrinarnih dokumentov obravnavana številna načela zaščite kritične infrastrukture, v predlog zakona pa je vključenih pet načel, ki predstavljajo bistvene splošne usmeritve za delovanje vseh deléžnikov pri zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture. Ta načela so: načelo celovitega pristopa k načrtovanju zaščite kritične infrastrukture, načelo odgovornosti, načelo zaščite pred različnimi vrstami nevarnosti, načelo stalnega načrtovanja zaščite kritične infrastrukture in načelo izmenjave podatkov in informacij ter varovanja podatkov.

Ugotavljanje in določanje kritične infrastrukture, ki sodi v nabor najpomembnejših izhodiščnih vprašanj s področja (zaščite) kritične infrastrukture, je urejeno v samostojnem poglavju predloga zakona. Besedilo predloga zakona navaja sektorje kritične infrastrukture, hkrati pa dopušča tudi njihovo naknadno dodatno določitev, opredeljuje pojem kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture ter vzpostavlja vsebinsko in funkcionalno razlikovanje med sektorskimi in medsektorskimi kriteriji. Z vsebinskega vidika so sektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture podlaga za prvi izbor konkretne kritične infrastrukture znotraj sektorja kritične infrastrukture, medsektorski kriteriji pa so dodatno in zadnje sito pri določanju kritične infrastrukture, saj mora vsaka infrastruktura, da dobi oznako kritična, zadostiti tudi vsaj enemu medsektorskemu kriteriju za ugotavljanje kritične infrastrukture. To poglavje ureja vsebinski vidik določanja kritične infrastrukture, medtem ko je postopkovni vidik tega določanja zajet v poglavju o pristojnostih in odgovornostih na področju kritične infrastrukture.

Med vsemi aktivnostmi, ki jih vključuje zaščita kritične infrastrukture, je za učinkovito zagotavljanje neprekinjenosti in celovitosti delovanja kritične infrastrukture najpomembnejše načrtovanje njene zaščite. V skladu s sodobnim pristopom k obvladovanju tveganj je za izhodiščno podlago načrtovanja in kot dokument načrtovanja določena ocena tveganja za delovanje kritične infrastrukture, poleg te ocene pa so kot dokument načrtovanja določeni tudi ukrepi za zaščito kritične infrastrukture. Oblikovno gledano so lahko ukrepi, ki prispevajo k zagotavljanju neprekinjenosti in celovitosti delovanja kritične infrastrukture, zajeti tudi v drugih načrtovalnih dokumentih upravljavca kritične infrastrukture, zato predlog zakona, da omogoči želeno vsebinsko širino, ne uporablja pojma načrt ukrepov za zaščito kritične infrastrukture.

Dokumente načrtovanja zaščite kritične infrastrukture izdelajo in hranijo upravljavci kritične infrastrukture, k izdelanim dokumentom pa morajo pridobiti soglasje pristojnega nosilca sektorja kritične infrastrukture. Nosilci sektorjev kritične infrastrukture posebnih (tj. »svojih«) dokumentov načrtovanja na ravni sektorja kritične infrastrukture, za katerega so pristojni, ne izdelujejo. Ko

gre za vlogo nosilcev sektorjev kritične infrastrukture pri načrtovanju zaščite kritične infrastrukture, se je pri pripravi predloga zakona obravnavala tudi možnost, da se tudi nosilcem sektorjev kritične infrastrukture naloži obveznost, da izdelajo oceno tveganja za delovanje kritične infrastrukture in načrtujejo ukrepe za zaščito kritične infrastrukture na ravni sektorja iz svoje pristojnosti. Na podlagi strokovne presoje je bilo ocenjeno, da bi navedena možnost dodatno zapletla proces načrtovanja zaščite kritične infrastrukture, njen učinek pa ne bi opravičeval vloženega napora. Tako je v predlogu zakona predvideno, da nosilci sektorjev kritične infrastrukture (tj. posamezna ministrstva in Banka Slovenije) zgolj strokovno usklajujejo ukrepe za zaščito kritične infrastrukture v svojem sektorju, nudijo strokovno pomoč upravljavcem kritične infrastrukture pri njihovem načrtovanju zaščite kritične infrastrukture ter podajo soglasje k dokumentom načrtovanja, ki jih izdelajo upravljavci kritične infrastrukture.

Upravljavci kritične infrastrukture izdelajo oceno tveganja za delovanje kritične infrastrukture na podlagi metodologije, ki jo na predlog organa, pristojnega za usmerjanje na področju kritične infrastrukture, sprejme Vlada Republike Slovenije, in strokovnih usmeritev, ki jih za posamezni sektor kritične infrastrukture izdela nosilec sektorja kritične infrastrukture. Vsebina metodologije za izdelavo ocene tveganja za delovanje kritične infrastrukture v predlogu zakona ni podrobneje določena. Ker gre za precej podrobno in hkrati zelo strokovno opravilo, je priprava predloga navedene metodologije naložena organu za usmerjanje na področju kritične infrastrukture.

Z vidika osnovnega razlikovanja se ukrepi za zaščito kritične infrastrukture delijo na stalne in dodatne. Stalni ukrepi, ki so lahko po vsebini organizacijski, materialno-tehnični, kadrovski, varnostni ipd., se izvajajo v vseh razmerah, ob zaznani povečani ogroženosti kritične infrastrukture, izrednem dogodku ali krizi pa se lahko njihovo izvajanje stopnjuje. Po potrebi se torej stopnjuje izvajanje enakih stalnih ukrepov (npr. fizično varovanje, ki se v normalnih razmerah izvaja 12 ur dnevno, se lahko s stopnjevanjem okrepi na 24-urno varovanje). Dodatni ukrepi za zaščito kritične infrastrukture pa se vsebinsko razlikujejo od stalnih ukrepov in se izvajajo ob povečani ogroženosti kritične infrastrukture, izrednem dogodku ali krizi, če stalni ukrepi, tudi če so stopnjevani, ne zadostujejo. Nosilec stalnih ukrepov za zaščito kritične infrastrukture so upravljavci kritične infrastrukture, nosilci dodatnih ukrepov pa so poleg upravljavcev kritične infrastrukture po potrebi tudi nosilci sektorjev kritične infrastrukture in Vlada Republike Slovenije. Zaradi pomembnosti (fizičnega in tehničnega) varovanja kritične infrastrukture je ta vidik načrtovanja zaščite kritične infrastrukture s samostojnim določilom posebej poudarjen.

Načrtovanje zaščite kritične infrastrukture se praviloma ne začne z nič, saj predlog zakona upravljavcem kritične infrastrukture omogoča, da pri tovrstnem načrtovanju smiselno upoštevajo dokumente, ukrepe in rešitve, ki so jih izdelali oziroma sprejeli na podlagi že veljavnih sektorskih in drugih predpisov ter lastnih poslovnih odločitev, vendar morajo obstoječo ureditev zaščite kritične infrastrukture ustrezno dopolniti, če nosilec sektorja kritične infrastrukture oceni, da obstoječi načrtovalni izdelki ne zadostujejo zahtevam Zakona o kritični infrastrukturi. Pričakuje se, da bo to določilo najbolj neposredno prispevalo k udejanjanju izhodišča za pripravo predloga zakona, ki se nanaša na sorazmernost pri določanju obveznosti in odgovornosti organov in organizacij pri njihovem zagotavljanju zaščite kritične infrastrukture.

Z ukrepi za zaščito kritične infrastrukture so lahko povezane tudi neposredne finančne posledice udejanjanja bodočega Zakona o kritični infrastrukturi za državni proračun. Predlog zakona namreč določa, da lahko nosilec sektorja kritične infrastrukture ob povečani ogroženosti kritične infrastrukture, izrednem dogodku pri delovanju kritične infrastrukture ali krizi sprejme

dodatne ukrepe za zaščito kritične infrastrukture na ravni sektorja kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti ali pripravi predlog dodatnih ukrepov za zaščito kritične infrastrukture, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije. In če ti ukrepi zadevajo upravljavce kritične infrastrukture, izvedba teh ukrepov pa presega poslovni interes izvajalcev ukrepov, mora sredstva za izvedbo ukrepov zagotoviti Vlada Republike Slovenije.

Predlog zakona v samostojnem poglavju podrobneje ureja pristojnosti in odgovornosti organov in organizacij na področju kritične infrastrukture, in sicer: Vlade Republike Slovenije, nosilcev sektorjev kritične infrastrukture, upravljavcev kritične infrastrukture, (državnega) organa, ki je pristojen za usmerjanje dejavnosti na področju kritične infrastrukture v Republiki Sloveniji, in Nacionalnega centra za krizno upravljanje (NCKU). Vlada Republike Slovenije je določena za najvišji državni organ pri izvedbenem sistemskem urejanju področja kritične infrastrukture, kar se odraža tudi v obravnavi njenih pristojnosti v samostojnem členu. Upravljavci in lastniki kritične infrastrukture so ne glede na lastniško strukturo kritične infrastrukture prvi in najbolj neposredno pristojni in odgovorni in tudi poslovno zainteresirani za zagotavljanje neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture. S tem je operacionaliziran prvi del s tem zakonom predvidenega načela odgovornosti, če za njegov drugi del štejemo določilo, da so za krepitev zaščite kritične infrastrukture odgovorni vsi deléžniki na področju kritične infrastrukture.

Ko gre za vlogo nosilcev sektorjev kritične infrastrukture in organa, pristojnega za usmerjanje na področju kritične infrastrukture, je pomembno, da predlog zakona poleg opredelitve posebnih pristojnosti in odgovornosti tako nosilcev sektorjev kritične infrastrukture (18. člen) kot navedenega organa (20. člen predloga zakona) vzpostavlja delitev vlog in dela med obema navedenima organoma v postopku določanja kritične infrastrukture, in sicer tako, da je organ za usmerjanje nosilec priprave predloga za določitev sektorjev kritične infrastrukture in nosilcev teh sektorjev, kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in njihovih mejnih vrednosti ter konkretne kritične infrastrukture, ki ga/jih predloži v obravnavo Vladi Republike Slovenije, nosilci sektorjev kritične infrastrukture pa v tem postopku samostojno oblikujejo pobude (npr. za določitev sektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in konkretne kritične infrastrukture) in/ali sodelujejo pri usklajevanju posameznega predloga do njegove končne različice.

Strokovno usmerjanje dejavnosti na področju kritične infrastrukture predlog zakona nalaga ministrstvu, pristojnemu za obrambo, tudi zato, ker se navedeno ministrstvo z vprašanji ugotavljanja, določanja in zaščite kritične infrastrukture – tako evropske kot kritične infrastrukture državnega pomena – ukvarja že od leta 2006.

Vlogo NCKU predlog zakona omejuje na stanje krize, tako kot je le-ta opredeljena v predlogu zakona, delovanje NCKU v primeru krize pa opira na predpise, ki že določajo organizacijo in naloge tega centra.

Posebno (peto) poglavje predloga zakona vsebuje glavna sistemska določila v zvezi z obveščanjem in poročanjem ter zagotavljanjem podatkovne podpore na področju kritične infrastrukture. Ureditev vsebinsko zelo širokega področja obveščanja je v predlogu zakona omejena na obveznost upravljavca kritične infrastrukture, da mora takoj, ko je mogoče, o prekinitvi delovanja kritične infrastrukture, za katero oceni, da lahko ima negativne materialne in druge posledice za delovanje celotnega sektorja kritične infrastrukture, torej te posledice presegajo raven posameznega upravljavca kritične infrastrukture, in že izvedenih ukrepih za zaščito kritične infrastrukture obvestiti pristojnega nosilca sektorja kritične infrastrukture in

NCKU, ter na dolžnost nosilca sektorja kritične infrastrukture, da o prekinitvi delovanja kritične infrastrukture, ob kateri se kažejo znaki možnosti nastanka krize, tako kot je določena s predlogom zakona, obvesti Vlado Republike Slovenije.

V letno poročanje o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture so po predlogu zakona vključeni vsi trije glavni izvajalci dejavnosti na področju (zaščite) kritične infrastrukture – upravljavci kritične infrastrukture, nosilci sektorjev kritične infrastrukture in ministrstvo, pristojno za usmerjanje; slednje je v skladu s predlogom zakona pristojno za poročanje Vladi Republike Slovenije o zagotavljanju neprekinjenega delovanja vse kritične infrastrukture Republike Slovenije. V zvezi z zagotavljanjem podatkovne podpore, potrebne za odločanje na področju kritične infrastrukture, pa daje predlog zakona (predvsem) zakonsko podlago za zbiranje, urejanje in uporabo podatkov o odgovornih in kontaktnih osebah upravljavcev kritične infrastrukture in nosilcev sektorjev kritične infrastrukture.

Predlog zakona vključuje ne samo načelo izmenjave podatkov in informacij, ki zahteva od pristojnih organov in organizacij redno, pravočasno in na zaupanju temelječo izmenjavo podatkov in informacij, ampak tudi načelo varovanja podatkov, povezanih s kritično infrastrukturo, v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov oziroma poslovno skrivnost. Zaradi zagotavljanja neodvisnosti Banke Slovenije je ravnanje z njenimi zaupnimi podatki določeno v samostojnem členu.

Izrazita medsektorska narava materije, ki jo obravnava predlog zakona, se odraža tudi v pristopu k ureditvi nadzora nad izvajanjem določb tega zakona. Predlog zakona namreč predvideva, da bodo nadzor nad izvajanjem določb Zakona o kritični infrastrukturi izvajali inšpekcijski in nadzorni organi, ki imajo stvarne pristojnosti na področju sektorja kritične infrastrukture, v okviru katerega se nadzor izvaja.

V predlogu zakona so ločeno taksativno našteti tudi prekrški pri izvajanju zakona, zaradi katerih se kaznujejo upravljavec kritične infrastrukture kot pravna oseba in odgovorna oseba upravljavca kritične infrastrukture.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Izvajanje predlog zakona bo imelo neposredne posledice za državni proračun (samo) v primeru, ko bo ob prekinitvi delovanja kritične infrastrukture ali krize, nastale zaradi nedelovanja kritične infrastrukture, nosilec sektorja kritične infrastrukture pripravil predlog dodatnih ukrepov za zaščito kritične infrastrukture na ravni sektorja kritične infrastrukture, ti ukrepi bodo naloženi upravljavcu kritične infrastrukture, izvedba teh ukrepov pa bo presegala poslovni interes izvajalca dodatnih ukrepov. Predlog zakona namreč predvideva, da se v navedenem primeru sredstva za izvedbo obravnavanih ukrepov, ki jih naloži državni organ, zagotovijo iz državnega proračuna. Glede na povedano ni mogoče v naprej oceniti, kolikšna bo višina potrebnih sredstev.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

/

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Evropska unija (EU)

V okviru EU lahko začetek dejavnosti, danes imenovane zaščita kritične infrastrukture, umestimo na prelom tisočletij, ko so se v gospodarskem okolju in javnem sektorju začeli močneje zavedati možnosti nastanka in posledic prekinitve delovanja pomembnih infrastrukturnih naprav in storitev, povzročenih z nedelovanjem informacijsko-komunikacijskih sistemov, do pospešenega razvoja na področju zaščite kritične infrastrukture pa je prišlo zaradi pretresov, ki so jih povzročili teroristični napadi v New Yorku leta 2001, Madridu leta 2004 in Londonu leta 2005. Tako je prizadevanje za zmanjšanje ranljivosti kritične infrastrukture in hkrati povečanje njene odpornosti, sprva predvsem z vidika možnega terorističnega napada, nato pa pred širšim spektrom nevarnosti, že pred dobrim desetletjem postalo pomembno področje dela v okviru EU, kar se je odrazilo v številnih pobudah, dejavnostih in odločitvah.

Evropski svet je junija 2004 Evropsko komisijo zaprosil, da pripravi splošno strategijo za zaščito kritične infrastrukture. Kot svoj (prvi) odgovor je Komisija oktobra 2004 sprejela sporočilo z naslovom Zaščita kritične infrastrukture v boju proti terorizmu (Communication from the Commission to the Council and the European Parliament: Critical Infrastructure Protection in the fight against terrorism, COM(2004) 702 final, 20. 10. 2004), v katerem je predstavila predloge o tem, kako bi v Evropi okrepili sposobnost preprečevanja terorističnih napadov na kritično infrastrukturo ter pripravljenost na takšne napade in sposobnost odziva nanje. Evropski svet je v tem sporočilu izraženo namero Komisije, da pripravi Evropski program za zaščito kritične infrastrukture (European Programme for Critical Infrastructure Protection, EPCIP) in vzpostavi Informacijsko omrežje za opozarjanje na področju kritične infrastrukture (Critical Infrastructure Warning Information Network, CIWIN), potrdil decembra istega leta.

Glavni dosežek intenzivnega dela v zvezi s pripravo Evropskega programa za zaščito kritične infrastrukture (EPZKI) v letu 2005 je bila Zelena knjiga o Evropskem programu za zaščito kritične infrastrukture (Green Paper on the European program of Critical Infrastructure Protection, COM(2005) 576 final, 17. 11. 2005), v kateri je Evropska komisija predstavila odprta vprašanja, povezana z oblikovanjem navedenega programa in Informacijskega omrežja za opozarjanje na področju kritične infrastrukture, ter možne konceptualno-politične rešitve. V odzivih na Zeleno knjigo, prejetih tako iz javnega kot zasebnega sektorja, je bila poudarjena dodana vrednost obravnavanja zaščite kritične infrastrukture (tudi) na ravni EU, priznana je bila potreba po povečanju zmogljivosti za zaščito kritične infrastrukture v Evropi in zmanjšanje njene ranljivosti, poudarjen je bil pomen ključnih načel subsidiarnosti, sorazmernosti in dopolnjevanja, pa tudi dialoga med vsemi zainteresiranimi deležniki. Hkrati je decembra istega leta tudi Svet EU za pravosodje in notranje zadeve pozval Evropsko komisijo, naj pripravi predlog EPZKI, ki naj sicer upošteva različne možne nevarnosti, vendar naj kot prednostno nalogo obravnava zaščito pred terorizmom.

Na podlagi obsežnega predhodnega pripravljalnega dela je Evropska komisija decembra 2006 sprejela Sporočilo Komisije o Evropskem programu za zaščito kritične infrastrukture (Communication from the Commission on the European program of Critical Infrastructure Protection, Commission of the European Communities, COM(2006) 786 final, 12. 12. 2006), v katerem je določila splošni cilj tega programa, načela, ki bodo vodilo pri njegovem uresničevanju, in vsebinski okvir programa. Splošni cilj EPZKI je izboljšati raven zaščite kritične

infrastrukture v Evropi nasploh, torej tako tiste infrastrukture, ki ima (oziroma bo dobila) status evropske kritične infrastrukture, kot tudi t. i. nacionalne kritične infrastrukture, pri čemer se pri zagotavljanju zaščite kritične infrastrukture upoštevajo različne vrste nevarnosti, resda ob priznavanju terorizma kot prednostnega vira ogrožanja. Temeljna načela, na katerih mora temeljiti izvajanje EPZKI, so subsidiarnost, dopolnjevanje (komplementarnost), zaupnost, sodelovanje zainteresiranih deležnikov, sorazmernost in sektorski pristop. Glavna podlaga za uresničevanje splošnega cilja EPZKI je njegov vsebinski okvir, katerega glavni elementi so: a) postopek za ugotavljanje in določanje evropske kritične infrastrukture ter skupni pristop k ocenjevanju potreb za izboljšanje zaščite takšnih infrastruktur, ki temeljita na ustrezni evropski direktivi; b) ukrepi za olajšanje izvajanja EPZKI (tj. akcijski načrt EPZKI, Informacijsko omrežje za opozarjanje na področju kritične infrastrukture, ekspertne skupine s področja zaščite kritične infrastrukture, oblikovane na ravni EU, izmenjava informacij o zaščiti kritične infrastrukture ter ugotavljanje in analiziranje soodvisnosti kritične infrastrukture s prostorskega in sektorskega vidika); c) neobvezujoča podpora državam članicam EU pri njihovi zaščiti (nacionalne) kritične infrastrukture; d) okvirno načrtovanje ukrepov za zaščito kritične infrastrukture (contingency planning); e) zunanja razsežnost zaščite kritične infrastrukture v smislu mednarodnega sodelovanja na tem področju izven meja EU in f) spremljajoči ukrepi za financiranje izvajanja EPZKI.

Glede na splošni cilj EPZKI je v sporočilu Komisije o tem programu določen tudi osnovni pristop k zaščiti nacionalne ključne infrastrukture. V skladu z načelom subsidiarnosti so za zaščito nacionalne kritične infrastrukture v celoti odgovorne države članice EU, sama EU ima pri tem podporno in usklajevalno vlogo, po potrebi pa lahko državam članicam nudi tudi strokovno pomoč. V smislu svoje podporne vloge je Komisija v sporočilu države članice EU pozvala, naj oblikujejo svoj nacionalni program za zaščito kritične infrastrukture, in tudi priporočila minimalno vsebino takšnega nacionalnega programa.

V luči sprememb in spoznanj na področju zaščite kritične infrastrukture je Evropska komisija leta 2013 EPZKI dopolnila z novim pristopom za njegovo uresničevanje, ki ga je predstavila v svojem delovnem dokumentu (Commission Staff Working Document on a new approach to the European Programme for Critical Infrastructure Protection: Making European Critical Infrastructure more secure). Novi pristop teži k rabi v EU skupnih orodij in pristopov na področju zaščite kritične infrastrukture in krepitve njene odpornosti ter daje večji poudarek medsebojni odvisnosti kritične infrastrukture.

Ključni pravni instrument, ki ga je predvidel EPZKI, in hkrati ključni steber tega programa je Direktiva Sveta (ES) št. 114/2008 z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite (Council Directive 2008/114/EC of 8 December 2008 on the identification and designation of European critical infrastructures and the assessment of the need to improve their protection). Direktiva določa postopek za ugotavljanje in določanje evropske kritične infrastrukture ter skupni pristop za presojo potrebe po izboljšanju njene zaščite. Ta predpis predstavlja prvi korak v postopnem pristopu k ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter ocenjevanju potrebe za izboljšanje njene zaščite, zato se za enkrat nanaša samo na področji energetike in transporta, pri čemer hkrati nakazuje možnost vključitve v področje njene uporabe tudi drugih sektorjev, med drugim sektorja informacijskih in komunikacijskih tehnologij. V nasprotju z EPZKI se torej direktiva nanaša samo na tisto (nacionalno) infrastrukturo držav članic EU, ki ima status evropske kritične infrastrukture, in sicer samo v energetskem in transportnem sektorju, po drugi strani pa enako kot EPZKI v primeru nacionalne kritične infrastrukture glavno in končno

odgovornost za zaščito evropske kritične infrastrukture nalaga državam članicam EU in lastnikom/upravljavcem te infrastrukture. Od slednjih direktiva zahteva samo dvoje: da imajo izdelan varnostni načrt ali so sprejeli temu načrtu enakovredne varnostne ukrepe ter imenujejo osebo (varnostnega uradnika za zvezo), ki deluje kot kontaktna točka za vprašanja, povezana z varnostjo, med lastnikom/upravljavcem evropske kritične infrastrukture in pristojnim organom države članice EU. Poleg vsega navedenega direktiva ureja tudi poročanje držav članic EU Evropski komisiji o vrstah tveganj in grožnjah ter ranljivostih, odkritih v posameznem sektorju evropske kritične infrastrukture na njihovem ozemlju, obravnavo občutljivih informacij, povezanih z zaščito evropske kritične infrastrukture, ter vlogo (nacionalnih) kontaktnih točk za zaščito evropske kritične infrastrukture.

Države članice EU so bile dolžne nacionalne predpise, potrebne za uskladitev z direktivo Sveta (ES) št. 114/2008, sprejeti do 12. 1. 2011. Prenos direktive v svojo zakonodajo je vsaka država izvedla na svoj način, in sicer bodisi s spremembami in dopolnitvami obstoječih zakonov in podzakonskih predpisov (4 države), sprejemom novega zakona (9 držav), ustrezne resolucije (4 države) ali podzakonskega predpisa (8 držav) bodisi s spremembami obstoječih postopkov na področju zaščite kritične infrastrukture (3 države). Slovenija je direktivo Sveta (ES) št. 114/2008 v svoj pravni red prenesla z Uredbo o evropski kritični infrastrukturi (Uradni list Republike Slovenije, št. 35/11 z dne 13. 5. 2011).

Kot pomoč državam članicam EU pri udejanjanju določil direktive Sveta (ES) št. 114/2008 so bile novembra 2008 sprejete Neobvezujoče smernice za uporabo direktive o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite (Non-Binding Guidelines for the application of the Directive on the identification and designation of European Critical Infrastructures and the assessment of the need to improve their protection, Council of the European Union, 15616/08, 17. 11. 2008).

Nizozemska

Po skoraj dveh desetletjih ukvarjanja z zaščito kritične infrastrukture sodi Nizozemska med najbolj razvite države na tem področju. Na Nizozemskem štejejo zaščito kritične infrastrukture za zelo pomembno področje zagotavljanja nacionalne varnosti, zato jo konceptualno in organizacijsko tesno povezujejo z nacionalnim sistemom kriznega upravljanja. Namen kriznega upravljanja je namreč varovati kritične interese nizozemske družbe, uspešnost varovanja teh interesov pa je v veliki meri odvisna od delovanja sektorjev kritične infrastrukture ter zagotavljanja kritičnih proizvodov in storitev v okviru njih.

Prva prizadevanja na Nizozemskem za dvig ravni zaščite kritične infrastrukture segajo v konec 90. let prejšnjega stoletja, prva konkretna uradna pobuda nizozemske vlade pa je bila vsebovana v Akcijskem načrtu za varnost in boj proti terorizmu iz oktobra 2001, katerega 10. točka se neposredno nanaša na zaščito kritične infrastrukture. Uvod v poudarjeno organiziran in usmerjen razvoj področja zaščite kritične infrastrukture na Nizozemskem pa predstavlja projekt z naslovom Zaščita vitalne infrastrukture (niz. Bescherming Vitale Infrastructure), ki je bil po naročilu nizozemske vlade v dveh fazah – tj. uvodni fazi t. i hitrega pregleda (angl. quick scan) in nadaljevalni fazi (angl. Follow-up phase) – izveden v obdobju med marcem 2002 in septembrom 2005, ko je bilo poročilo o projektu predloženo v obravnavo nizozemskemu parlamentu. Projekt je prispeval k določitvi od nizozemske vlade 12 sektorjev kritične – oziroma vitalne, kot jo namerno poimenujejo v nizozemskem jeziku – infrastrukture in znotraj njih 33 kritičnih proizvodov in storitev, poleg tega je prinesel pomembna spoznanja o kritičnosti

proizvodov in storitev, njihovi prepletenosti in (so)odvisnosti, ranljivosti in pomanjkljivostih pri njihovi zaščiti, predvsem pa je pri vseh deležnikih na področju kritične infrastrukture utrdil in uveljavil prepričanje, da zaščita kritične infrastrukture ne more biti stvar enega projekta, ampak mora biti vključena v stalno delovanje tako organov državne oblasti kot upravljavcev kritične infrastrukture v poslovni skupnosti. Zaradi spoznanja, da je zaščita kritične infrastrukture trajni »projekt« nizozemske družbe, je projekt Zaščita vitalne infrastrukture prerastel v trajno nizozemsko politiko na področju zaščite kritične infrastrukture, katere ciklus traja štiri leta in se zaključi s tematskim poročilom, ki ga minister za varnost in pravosodje predloži nizozemskemu parlamentu.

Na podlagi rezultatov projekta Zaščita vitalne infrastrukture in nadaljnjega razvoja na področju zaščite kritične infrastrukture ima danes Nizozemska določene kvantificirane kriterije za določanje kritične infrastrukture, sektorje kritične infrastrukture ter proizvode in storitve, ki so odločilni za uresničevanje kritičnih oziroma vitalnih interesov nizozemske družbe, in ustrezno organiziran sistem zaščite kritične infrastrukture, nima pa posebnega (sistemskega) zakona, ki bi urejal področje kritične infrastrukture. Ko gre za sektorje kritične infrastrukture, za katere je odgovorna država, je vidik zaščite kritične infrastrukture, zlasti informacijske, vključen v področne zakone in uredbe, za upravljavce kritične infrastrukture, ki so v zasebni lasti in so sami odgovorni za zanesljivost zagotavljanja proizvodov in storitev, pa je vlada sprejela obvezujoča pravila, ki naj bi prispevala h krepitvi te zanesljivosti. Nasploh je na Nizozemskem vloga države pri zaščiti kritične infrastrukture omejena na oblikovanje nacionalne politike, temelječe na ustrezni(h) strategiji()-ah, prilagajanje predpisov novim grožnjam in virom tveganj ter spodbujanje novih zamisli, pobud in predlogov, predvsem v okviru zelo razvitega javno-zasebnega partnerstva med različnimi deležniki; izvajanje nalog v zvezi z zaščito kritične infrastrukture na taktični in operativni ravni je v veliki meri prepuščeno zasebnemu sektorju, ki zagotavlja okoli 80 odstotkov kritičnih proizvodov in storitev.

Zaradi zagotavljanja nacionalne varnosti ob sodelovanju različnih partnerjev iz javnega in zasebnega sektorja nizozemske družbe je nizozemska vlada sprejela različne strategije, med katerimi so najpomembnejše Strategija nacionalne varnosti (2007), Nacionalna strategija za boj proti terorizmu (2011) in Nacionalna strategija kibernetske varnosti (2011). Usmerjenost k skrbi za zaščito kritične infrastrukture je prisotna v vseh treh strategijah. Zlasti Strategija nacionalne varnosti, ki temelji na upoštevanju različnih vrst nevarnosti (angl. all-hazard approach) in katere tri temeljni stebri so analiziranje varnostnih groženj in virov tveganja za nizozemsko družbo, presoja potrebnih zmogljivosti za soočanje z grožnjami in viri tveganja ter zagotavljanje neprekinjenosti delovanja kritične infrastrukture, je postala glavna podlaga tudi za nadaljnji razvoj nizozemske politike na področju zaščite kritične infrastrukture. V okviru udejanja te strategije se je Nizozemska leta 2013, torej po dobrih desetih letih njenega intenzivnega razvoja, lotila kritičnega pregleda obstoječe politike zaščite kritične infrastrukture, s katerim je ob upoštevanju novih varnostnih groženj in virov tveganj ponovno, tokrat bolj strogo, proučila kritičnost infrastrukturnih procesov v okviru sektorjev kritične infrastrukture, s katerimi se zagotavljajo kritični izdelki in storitve, ter ustreznost obstoječih modelov zaščite kritične infrastrukture. Rezultat skupnega evalvacijskega napora različnih deležnikov iz javnega in zasebnega sektorja je novi seznam kritične infrastrukture, ki obsega 10 sektorjev kritične infrastrukture (npr. energetika, transport, finance), skupno 13 kritičnih izdelkov (npr. elektrika, zemeljski plin, nafta, pitna voda), storitev (npr. proizvodnja kemične in jedrske industrije, finančne transakcije/storitve) ali lokacij (npr. amsterdamsko letališče Schiphol, rotterdamsko pristanišče) in 23 procesov (npr. prenos in distribucija elektrike, zagotavljanje pitne vode, nadzor zračnega prometa, dostop do interneta in prenos podatkov), povezanih s kritičnimi

izdelki, storitvami ali lokacijami/objekti, pri čemer so procesi z vidika njihove kritičnosti v smislu posledic, ki nastanejo ob motnjah ali prekinitvi poteka procesov, razdeljeni v kategorijo A in B. Razlikovanje med A in B kategorijo kritičnih infrastrukturnih procesov bo omogočila večjo osredotočenost pri zagotavljanju njihove odpornosti. Krepitev odpornosti kritične infrastrukture je nasploh težiščna usmeritev novega nizozemskega pristopa k zaščiti kritične infrastrukture.

Z vidika vloge državnih organov pri zaščiti kritične infrastrukture je po vzoru na nizozemsko ureditev kriznega upravljanja, kjer je vsako ministrstvo odgovorno za krizno upravljanje na področju svoje pristojnosti, tudi skrbništvo nad posameznimi kritičnimi izdelki, storitvami ali lokacijami v smislu usmerjanja in usklajevanja njihove zaščite naložena posameznim ministrstvom. Tako je na primer Ministrstvo za gospodarske zadeve odgovorno za usklajevanje dejavnosti v okviru sektorja energetika, Ministrstvo za infrastrukturo in okolje v okviru sektorja transport, preskrba s pitno vodo in protipoplavna zaščita ter Ministrstvo za finance v okviru finančnega sektorja. Ministrstvo za varnost in pravosodje je odgovorno za sektor javni red in varnost, predvsem pa je to tisti državni organ, ki je od svojega nastanka leta 2010 odgovoren za oblikovanje celostne politike države na področju zaščite kritične infrastrukture ter usmerjanje in usklajevanje dejavnosti različnih ministrstev kot nosilcev posameznih sektorjev kritične infrastrukture.

Osrednja oseba in organizacijska enota v okviru Ministrstva za varnost in pravosodje, v kateri je osredotočena skrb za nacionalno varnost in s tem poleg skrbi za boj proti terorizmu, kibernetsko varnost in krizno upravljanje tudi za zaščito kritične infrastrukture, je Nacionalni koordinator za boj proti terorizmu in varnost (niz. Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid – NCTV). To je poimenovanje vloge, ki jo opravlja fizična oseba, in hkrati organizacijske enote na ravni generalnega direktorata Ministrstva za varnost in pravosodje, ki med drugim vključuje pet sektorjev (sektor za analize in strategijo, sektor za boj proti terorizmu, sektor za kibernetsko varnost, sektor za področje odpornosti ter sektor nadzor zaščito in varnost civilnega letalstva) ter Nacionalni krizni center in Nacionalni operativni koordinacijski center (niz. Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum - LOCC).

Ne glede na navedeno vlogo državnih organov ima na Nizozemskem osrednjo vlogo na področju zaščite kritične infrastrukture javno-zasebno partnerstvo, ki sicer ni posebej uzakonjeno, vendar deluje, kar je posledica visoke stopnje soglasja med (državno) oblastjo in poslovno skupnostjo, da je neprekinjeno delovanje kritične infrastrukture njun vzajemni interes.

Švedska

Zaradi zaznanega povečevanja odvisnosti švedske družbe od informacijske tehnologije so začeli na Švedskem posvečati vprašanju varnosti pomembne nacionalne infrastrukture določeno pozornost že v 70. letih preteklega stoletja. Na potrebo po zaščiti kritične infrastrukture, predvsem informacijske, je bilo prvič bolj izrazito opozorjeno v poročilu iz leta 2001 z naslovom Ranljivost in varnost v novi eri (angl. Vulnerability and Security in a New Era), v katerem je komisija z istim imenom, ustanovljena v okviru švedskega Ministrstva za obrambo, med drugim predlagala številne strateške ukrepe za izboljšanje splošne stabilnosti tehnične kritične infrastrukture, katere okvara lahko povzroči zaporedne (kaskadne) posledice na drugih kritičnih področjih. Konceptualizacija in operacionalizacija področja kritične infrastrukture in njene zaščite pa se je na Švedskem začela leta 2005, ko je tedanja Agencija za pripravljenost na krize (šved. Krisberedskapsmyndigheten, angl. Swedish Emergency Management Agency – SEMA) objavila Poročilo o grožnjah in tveganju (angl. Threats and Risk Report), v katerem je

kot objekt ogroženosti od terorizma, naravnih in antropogenih nesreč ter človeških napak izpostavila tudi kritično infrastrukturo. Že s tem poročilom se je na Švedskem kot alternativna smer razmišljanja na področju zaščite kritične infrastrukture pojavil koncept vitalnih (življenjskih) družbenih funkcij, podrobneje pa so ga razvili in utrdili z vladnim raziskovalnim projektom Kritične funkcije v družbi. Dokončno se je ta koncept kot podlaga za precej svojevrsten švedski pristop k zaščiti nacionalne kritične infrastrukture uveljavil, ko je švedska vlada potrdila (marca 2011) nacionalno strategijo za zaščito vitalnih družbenih funkcij (s polnim naslovom Delovanje družbe v spreminjajočem se svetu – Poročilo MSB o enotni nacionalni strategiji za zaščito vitalnih družbenih funkcij; angl. A functioning society in a changing world - The MSB´s report on a unified national strategy for the protection of vital societal functions), ki jo je pripravila Agencija za zaščito družbe in pripravljenost (šved. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap – MSB; angl. Swedish Civil Contingencies Agency).

Omenjena nacionalna strategija za zaščito vitalnih družbenih funkcij in na njej temelječi akcijski načrt, ki ju je sprejela vlada, sta na Švedskem osrednja »normativna« dokumenta, ki z izvršilno močjo urejata zaščito kritične infrastrukture, kar pomeni, da tudi Švedska za to področje nima posebnega (sistemskega) zakona. Strategija, ki se opira na obstoječe vitalne družbene funkcije in tiste, ki se bodo pojavile v bližnji prihodnosti (tj. v 5 do 10 letih), zajema vse akterje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, ki delujejo na področju vitalnih družbenih funkcij ali s svojim delovanjem vplivajo na izvajanje teh funkcij. Zato so pri izdelavi strategije sodelovali številne državne agencije, okrožni in občinski organi oblasti ter zasebniki, ki zagotavljajo izvajanje vitalnih družbenih funkcij. Kot splošni področni razvojnousmerjevalni dokument strategija vzpostavlja jasno in natančno razmerje med pojmoma vitalne družbene funkcije in kritična infrastruktura, opredeljuje pojem zaščite vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture, določa vizijo, namen in razvojne cilje (splošni cilj ter delna cilja, zastavljena do leta 2013 oziroma do leta 2020) na področju zaščite vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture ter navaja strateška načela, ki jih morajo na tem področju upoštevati vsi akterji na vseh ravneh delovanja (tj. načelo sistemskega pristopa, načelo zaščite pred različnimi vrstami nevarnosti ter načelo ukrepanja pred, med in po motnjah v delovanju kritične infrastrukture). Strategija se šteje za sestavino švedskega sistema, ki je namenjen zagotavljanju pripravljenosti na izredna stanja (angl. civil emergency preparedness system), s čimer je vzpostavljena zveza med področjem kriznega upravljanja in področjem zaščite kritične infrastrukture.

Ob upoštevanju načel in prioritet, določenih z nacionalno strategijo za zaščito vitalnih družbenih funkcij, je MSB po nalogu švedske vlade do sredine leta 2014 izdelal Akcijski načrt za zaščito vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture (angl. Action Plan for the Protection of Vital Societal Functions and Critical Infrastructure). Glavni cilj akcijskega načrta, ki prav tako vključuje vse akterje, ki zagotavljajo izvajanje vitalnih družbenih funkcij na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, je določiti in spodbuditi izvajanje ukrepov in aktivnosti, s katerimi bo mogoče ustvariti razmere, da bo do leta 2020 pri izvajanju vitalnih družbenih funkcij in delovanju kritična infrastruktura na vseh ravneh vključena tudi sistematična skrb za njihovo varnost in zaščito. Z namenom konkretizacije nacionalne strategije akcijski načrt natančneje razlaga strateška načela na področju zaščite vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture ter razmerje med pojmi družbeni sektor, vitalna družbena funkcija in kritična infrastruktura, navaja 11 družbenih sektorjev (npr. energetika, transportni sektor, socialna varnost, lokalne tehnične storitve), znotraj katerih se izvajajo določene vitalne družbene funkcije (npr. proizvodnja in distribucija elektrike in goriv, zagotavljanje ogrevanja, zagotavljanje letalskega, železniškega, pomorskega in cestnega prometa, zagotavljanje delovanja pokojninskega sistema, sistema zdravstvenega in socialnega zavarovanja, zagotavljanje pitne vode, obravnavanje odpadkov in vzdrževanje cest),

opredeljuje vlogo in odgovornosti javnih in zasebnih subjektov na področju zaščite vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture ter navaja konkretne ukrepe in aktivnosti, katerih namen je z izvajanjem raziskav, usposabljanj in vaj krepiti vêdenje o zaščiti vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture ter sistematično skrbeti za varnost teh funkcij in tovrstne infrastrukture. Končni cilj tako strategije kot na njej temelječega akcijskega načrta je (o)krepiti odpornost švedske družbe v smislu, da bo pri izvajanju svojih vitalnih funkcij in delovanju kritične infrastrukture vedno bolj sposobna prestati resne motnje oziroma prekinitve in si od njih čim prej opomoči.

Na Švedskem je področje zaščite vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture vključeno v sistem zagotavljanja pripravljenosti na izredna stanja, še širše gledano pa v sistem kriznega upravljanja, kar med drugim pomeni, da so tudi načela delovanja (tj. načelo področne odgovornosti, načelo enakosti in načelo neposredne geografske bližine) in nosilci delovanja iz javnega sektorja (od državnih organov prek nosilcev regionalne in lokalne oblasti) enaki na vseh navedenih področjih in da se tudi pri zaščiti vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture smiselno upoštevajo predpisi, ki urejajo področje kriznega upravljanja. Na državni/nacionalni ravni je, (tudi) ko gre za zaščito vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture, usmerjanje, povezovanje in usklajevanje delovanja različnih subjektov iz javnega in zasebnega sektorja pristojnost MSB, ki je z vidika političnega usmerjanja njegovega dela podrejen ministru za obrambo, drugi državni organi, predvsem državne agencije, pa so odgovorni za zagotavljanje izvajanja vitalnih družbenih funkcij in delovanje kritične infrastrukture v skladu s svojim delovnim področjem. Pri tem je glavni interes države, da vitalne družbene funkcije delujejo, kako to doseže pa je v glavnem prepuščeno posameznemu odgovornemu nosilcu vitalne funkcije oziroma kritične infrastrukture.

Tudi na Švedskem velik del proizvodov in storitev, povezanih z delovanjem vitalnih družbenih funkcij in kritične infrastrukture, zagotavljajo akterji iz zasebnega sektorja, kar se na področju zaščite teh funkcij oziroma infrastrukture med drugim odraža v sorazmerno dobro razvitem mehanizmu javno-zasebnega partnerstva, ki temelji na neposredni zainteresiranosti vseh akterjev, ne pa na obveznostih, določenih s predpisi.

Belgija

Belgija je področje zaščite kritične infrastrukture – nacionalne in evropske - uredila z Zakonom o varnosti in zaščiti kritične infrastrukture (fr. Loi relative à la sécurité et la protection des infrastructures critiques), ki je bil sprejet leta 2011.

Zakon ureja področja (sektorje) transporta in energetike (brez jedrskih objektov in zračnega transporta) ter financ in elektronskih komunikacij, slednji področji v delih, ki se nanašajo na varnost in zaščito nacionalne kritične infrastrukture. Zakon ne posega na področje zaščite in reševanja ob morebitnih varnostnih incidentih.

Za identifikacijo in določitev kritične infrastrukture, kar je stalni proces, so za posamezno področje/sektor pristojna resorna ministrstva na podlagi posveta z organi regijske oblasti, predstavniki sektorja in operaterji potencialne kritične infrastrukture. Opredeljena je tudi vloga kriznega centra v zveznem ministrstvu za notranje zadeve (fr. Direction générale Centre de Crise du Service public fédéral Intérieur – DGCC) kot osrednjega nacionalnega organa za področje nacionalne in evropske kritične infrastrukture. Ta center predvsem sodeluje pri oblikovanju sektorskih kriterijev za določanje kritične infrastrukture in določanju ravni relevantnih

dogodkov, ki ogrožajo kritično infrastrukturo, vodi zbirke podatkov, povezuje pristojne nacionalne organe, je kontaktna točka za evropsko kritično infrastrukturo in ima pomembno vlogo pri izvajanju zunanjih ukrepov za varovanje in zaščito kritične infrastrukture.

Sektorski pristop velja tudi pri določanju sektorskih kriterijev za določanje kritične infrastrukture. Sektorski kriteriji morajo upoštevati medsektorske kriterije, in sicer: število potencialnih žrtev, predvsem mrtvih ali ranjenih, ali posledice za gospodarstvo, predvsem obseg gospodarske škode in/ali poslabšanje proizvodov ali storitev, vključno s vplivom na okolje, ali možne posledice za prebivalstvo, predvsem vpliv na zaupanje prebivalstva, fizične posledice in motnje v vsakodnevnem življenju, vključno z izgubo temeljnih storitev.

Zakon deli ukrepe za varnost in zaščito kritične infrastrukture na notranje in zunanje. Glavna elementa na področju zagotavljanja t. i. notranje varnosti sta kontaktna točka pri operaterju kritične infrastrukture in varnostni načrt operaterja. Zakon predpisuje minimalno vsebino in postopek izdelave varnostnega načrta, napotuje na druge predpise in najavlja podzakonske akte. Zunanji ukrepi za varovanje in zaščito kritične infrastrukture se nanašajo na naloge policije (zvezne in lokalne) pri zaščiti kritične infrastrukture, če bi bila le-ta potrebna.

Drugi predpisi v obliki kraljevih odlokov (fr. arrêté royal), ki urejajo področje kritične infrastrukture, so: Kritična infrastruktura v podsektorju zračnega transporta (2011), Varnost in zaščita kritične infrastrukture v energetskem sektorju (2013), Varnost in zaščita kritične infrastrukture v pristaniškem podsektorju (2014), Implementacija 13. člena Zakona o varnosti in zaščiti kritične infrastrukture za področje elektronskih komunikacij (2014) in Varnost in zaščita kritične infrastrukture v transportnem sektorju (2016).

Slovaška

Slovaška je področje zaščite kritične infrastrukture uredila z Zakonom o kritični infrastrukturi (slv. Zákon o kritickej infraštruktúre), ki je bil sprejet leta 2011. Pri tem je izhajala iz dokumentov Koncept kritične infrastrukture v Slovaški Republiki in načini njenega varovanja in zaščite (2007) ter Nacionalni program za varnost in zaščito kritične infrastrukture v Slovaški Republiki (2008).

Slovaška je z Zakonom o kritični infrastrukturi uredila zaščito nacionalne kritične infrastrukture, predvsem pred terorističnimi dejanji, in v nacionalni pravni red prenesla določila direktive Sveta (ES) št. 114/2008, ki ureja področje zaščite evropske kritične infrastrukture.

Slovaški Zakon o kritični infrastrukturi določa pristojnosti in odgovornosti državnih organov (vlade, ministrstva za notranje zadeve in drugih ministrstev) pri zaščiti kritične infrastrukture, podrobno opredeljuje postopek določanja kritične infrastrukture in določa obveznosti operaterja/upravljavca kritične infrastrukture. Obsega sektorje transporta, elektronskih komunikacij, energetike, informacijske in komunikacijske tehnologije, poštnih storitev, industrije, vode in zraka ter zdravja. Posamezni sektorji kritične infrastrukture so razdeljeni na podsektorje. Za vsak sektor kritične infrastrukture je določen pristojni državni organ v obliki ministrstva. Vlogo usmerjanja in usklajevanja sektorskih organov izvaja Ministrstvo za notranje zadeve.

Sektorski kriteriji za določanje kritične infrastrukture se oblikujejo na podlagi upoštevanja medsektorskih kriterijev, in sicer števila prizadetih oseb, vključno z mrtvimi in ranjenimi, posledic

za gospodarstvo in okolje ter posledic za prebivalstvo v smislu neprekinjenosti zagotavljanja dobrin in storitev.

Obveznosti operaterjev/upravljavcev kritične infrastrukture sledijo zahtevam iz direktive Sveta (ES) št. 114/2008 in vključujejo rabo varne tehnologije, uvedbo in izvajanje varnostnih ukrepov, poročanje, (so)financiranje varnostnih ukrepov ter izdelavo varnostnega načrta in določitev kontaktne osebe pri operaterju.

Hrvaška

Na Hrvaškem so vprašanju zaščite kritične infrastrukture določeno pozornost namenili že v različnih nacionalnih strateških dokumentih, ki so bili sprejeti pred več kot desetletjem (npr. Strategija nacionalne varnosti Republike Hrvaške iz leta 2002), toda celovitega predloga za ureditev področja zaščite kritične infrastrukture ni vseboval noben tovrsten ali drug dokument, predvsem zato, ker bi takšen predlog presegal osnovni namen vsakega dokumenta. V okviru priprav na vključitev v EU kot njena polnopravna članica pa se je morala Hrvaška pospešeno posvetiti tudi normativnemu in drugemu urejanju področja zaščite kritične infrastrukture, vsaj morebitne evropske kritične infrastrukture, kar je pomenilo najmanj sprejeti odločitev o načinu prenosa v nacionalno pravno ureditev direktive Sveta (ES) št. 114/2008.

Na Hrvaškem so se odločili za rešitev, izvedeno z enim korakom, v smislu, da so v Zakonu o kritičnih infrastrukturah (hr. Zakon o kritičnim infrastrukturama), ki je bil sprejet aprila 2013, uredili glavna vprašanja v zvezi z ugotavljanjem, določanjem in zaščito tako nacionalne kot evropske kritične infrastrukture. Slednji je v zakonu namenjeno samostojno poglavje z glavnima določiloma, da se pri določanju evropske kritične infrastrukture na ozemlju Republike Hrvaške uporabljajo določila Zakona o kritičnih infrastrukturah, ki se nanašajo na določanje nacionalne kritične infrastrukture, ter sektorska in medsektorska merila za določanje kritične infrastrukture, določena z navedenim zakonom, pri čemer se zagotovi sodelovanje pooblaščenih predstavnikov zainteresiranih držav članic EU, zaščita evropske kritične infrastrukture na ozemlju Republike Hrvaške pa se zagotavlja na enak način kot zaščita nacionalne kritične infrastrukture, razen če je s predpisi EU to drugače urejeno. Ko gre za nacionalno kritično infrastrukturo – oziroma nacionalne kritične infrastrukture, saj se v zadevnem zakonu sintagma kritična infrastruktura izrecno uporablja v množinski obliki, kar sicer nima kakšnih posebnih vsebinskih implikacij – Zakon o kritičnih infrastrukturah obravnava vsa glavna vprašanja s področja (zaščite) kritične infrastrukture, v veliki meri po vzoru na direktivo Sveta (ES) št. 114/2008, in sicer: razumevanje temeljnih pojmov, sektorje nacionalne kritične infrastrukture, pristojnosti in odgovornosti vlade in osrednjih organov državne uprave (tj. ministrstev in državnih uprav), pristojnosti in odgovornosti lastnikov/ upravljavcev kritičnih infrastruktur, izdelavo analize tveganja zaradi identifikacije kritičnih infrastruktur, varnostni načrt lastnika/upravitelja kritične infrastrukture, varnostnega koordinatorja za kritično infrastrukturo, postopke z občutljivi in tajnimi podatki ter nadzor nad izvajanjem ter prekrške, povezane z (ne)izvajanjem določb zakona.

Na temelju Zakona o kritičnih infrastrukturah je Vlada Republike Hrvaške avgusta 2013 sprejela Odločitev o določitvi sektorjev, v katerih osrednji organi državne uprave identificirajo nacionalne kritične infrastrukture, in seznama z vrstnim redom sektorjev kritičnih infrastruktur (hr. Odluka o određivanju sektora iz kojih središnja tijela državne uprave identificiraju nacionalne kritične infrastrukture te liste redoslijeda sektora kritičnih infrastruktura). S to odločitvijo je vlada določila 11 sektorjev in v okviru njih 36 podsektorjev ter navedla vrste objektov, storitev ali organizacij, ki

se lahko določijo za kritično infrastrukturo (npr. v okviru sektorja promet so kot podsektorji določeni cestni, železniški, letalski in pomorski promet ter promet na notranjih plovnih poteh, možni objekti pa so avtoceste, državne ceste, mostovi, tuneli, nadvozi, kolodvori, letališča ipd.), kar je podlaga za osrednje organe državne uprave, da identificirajo konkretne nacionalne kritične infrastrukture. Z vidika kritičnosti je na prvo mesto postavljen sektor energetika, na drugo komunikacijsko-informacijska tehnologija, na zadnjem mestu po svoji kritičnosti pa je sektor znanost in izobraževanje.

Oblikovanje normativnega okvira za ugotavljanje, določanje in zaščito kritične/-ih infrastruktur/-e se je na Hrvaškem nadaljevalo z izdelavo Pravilnika o metodologiji za izdelavo analize tveganja poslovanja kritičnih infrastruktur (hr. Pravilnik o metodologiji za izradu analize rizika poslovanja kritičnih infrastruktura), ki ga je direktor hrvaške Državne uprave za zaščito in reševanje (hr. Državna uprava za zaštitu i spašavanje) izdal oktobra 2013. Pravilnik je podzakonski predpis, v katerem so določeni smernice, kriteriji in merila za identifikacijo kritičnih infrastruktur in analizo tveganja poslovanja kritičnih infrastruktur ter nosilci izdelave analize tveganja poslovanja kritičnih infrastruktur in njihove obveznosti. Izdaja zadevnega pravilnika je (za sedaj) zadnji korak pri normativnem urejanju področja zaščite kritične infrastrukture na Hrvaškem, saj se Nacionalna strategija za preprečevanje in zatiranje terorizma (hr. Nacionalna strategija za prevenciju i suzbijanje terorizma) ter Nacionalna strategija kibernetske varnosti (hr. Nacionalna strategija kibernetičke sigurnosti) in na njej temelječi akcijski načrt za uresničevanje strategije (Akcijski plan za provedbu Nacionalne strategije kibernetičke sigurnosti), ki ju je Vlada Republike Hrvaške potrdila na začetku oktobra 2015, področja (zaščite) kritične infrastrukture samo dotikajo, poleg tega pa navedeni strateški dokumenti ne sodijo niti med (prave) normativne niti med vsebinsko matične podlage na tem področju.

Sistem zaščite kritične infrastrukture na Hrvaškem, ki je kljub obstoju navedenih normativnih podlag še v nastajanju, kot nosilce s svojimi pristojnostmi in odgovornostmi vključuje tako državne organe v obliki osrednjih organov državne uprave (ministrstev) kot lastnike/upravljavce kritične infrastrukture. Po določilih Zakona o kritičnih infrastrukturah so prvi dolžni, da v skladu s svojim področjem odgovornosti in skupaj s pristojnimi regulatornimi državnimi agencijami identificirajo kritično infrastrukturo ter zagotovijo njeno upravljanje in zaščito, lastniki/upravljavci tiste infrastrukture, ki ima status kritičnosti, pa so neposredno odgovorni za njeno upravljanje in zaščito v vseh razmerah. Vloga državnega organa, ki na nacionalni ravni strokovno usmerja in usklajuje aktivnosti pri ugotavljanju, določanju in zaščiti kritične infrastrukture, je na Hrvaškem zakonsko naložena Državni upravi za zaščito in reševanje.

6. Presoja posledic, ki jih bo imel sprejem zakona

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

S predlogom zakona bodo tako Vlada Republike Slovenije kot ministrstva ~~(~~in Banka Slovenije~~)~~ v vlogi nosilcev sektorjev kritične infrastrukture dobili nove in jasno določene pristojnosti ter odgovornosti in obveznosti pri zaščiti kritične infrastrukture, s čimer bodo organi državne uprave oziroma izvršne veje državne oblasti prispevali svoj delež k zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture. To delovanje je nedvomno v javnem interesu, saj gre za infrastrukturo, s katero se zagotavljajo zmogljivosti in storitve, ki so ključnega pomena za državo in bi prekinitev njihovega delovanja ali njihovo uničenje pomembno vplivalo in imelo resne

posledice na nacionalno varnost, gospodarstvo, ključne družbene funkcije, zdravje, varnost in zaščito ter družbeno blaginjo.

Izvajanje določil Zakona o kritični infrastrukturi samo po sebi na strani nosilcev sektorjev kritične infrastrukture ali organa, pristojnega za usmerjanje, kjer gre v glavnem za organe državne uprave, ne bo zahtevalo ustanovitve novih organov niti ukinitve obstoječih organov.

V ministrstvih in Banki Slovenije kot nosilcih sektorjev kritične infrastrukture bo uresničevanje njihovih pristojnosti in odgovornosti na področju zaščite kritične infrastrukture lahko zahtevalo zaposlitev dodatnega javnega uslužbenca, vsekakor pa bo potrebno dodatno usposabljanje že zaposlenih izvajalcev nalog v zvezi z zaščito kritične infrastrukture. Ta ugotovitev v enaki meri ali še bolj velja za državni organ, ki mu bo zakon naložil strokovno usmerjanje na področju kritične infrastrukture in bo (postal) strokovni skrbnik tega področja v državi.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Če v odnosu do ministrstva kot nosilca sektorja kritične infrastrukture s pojmom stranka razumemo tudi upravljavca kritične infrastrukture, potem bo moral slednji zaradi izvrševanja svojih zakonskih obveznosti pri zaščiti kritične infrastrukture nosilcu sektorja kritične infrastrukture v pregled predložiti svoje dokumente načrtovanja zaščite kritične infrastrukture, da bo od nosilca sektorja kritične infrastrukture pridobil soglasje k tem dokumentom. Za upravljavca kritične infrastrukture (tj. stranko) bo to sicer dodatni administrativni postopek, ki pa je nujen, saj se z izdajo navedenega soglasja vzpostavi nujno potreben vsebinski odnos med nosilcem sektorja kritične infrastrukture in »njegovim« upravljavcem kritične infrastrukture in s tem njuna svojevrstna soodgovornost za zaščito »njune« kritične infrastrukture.

Upravljavec kritične infrastrukture zaradi pridobitve soglasja k svojim dokumentom načrtovanja zaščite kritične infrastrukture od nosilca sektorja kritične infrastrukture ne bo imel neposrednih stroškov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Četudi namen predloga zakona ni prispevati k preprečevanju nastanka oziroma zmanjšanju posledic naravnih in drugih nesreč ter urejati področje zaščite, reševanja in pomoči ob nesrečah, bo lahko izvajanje Zakona o kritični infrastrukturi ugodno vplivalo tudi na pripravljenost na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, saj bodo morali (tudi) upravljavci kritične infrastrukture, ki sicer niso nosilci načrtovanja v skladu s predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, naravne in druge nesreče kot vir tveganja vključiti v svojo oceno tveganja za delovanje kritične infrastrukture, ki jo upravljajo, posledično pa tudi ukrepe za zaščito kritične infrastrukture pred naravnimi in drugimi nesrečami.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo

Izvajanje Zakona o kritični infrastrukturi bo vplivalo na poslovne stroške upravljavcev kritične infrastrukture predvsem prek izpolnitve njihove obveznosti izdelati dokumente načrtovanja zaščite kritične infrastrukture; zlasti izdelava kakovostne ocene tveganja za delovanje kritične infrastrukture bo zahtevala precejšen delovni napor in posledično finančni vložek upravljavcev kritične infrastrukture. In v primeru, ko bodo upravljavci kritične infrastrukture gospodarske družbe, bodo lahko ti poslovni stroški v določeni meri neposredno neugodno vplivali na

konkurenčnost teh podjetij oziroma gospodarskih družb. V zvezi s tem ni nepomembno določilo predloga zakona, da lahko upravljavci kritične infrastrukture pri načrtovanju zaščite svoje infrastrukture smiselno upoštevajo dokumente, ukrepe, postopke in rešitve, ki so jih izdelali oziroma sprejeli na podlagi drugih predpisov ali lastnih poslovnih odločitev.

Toda pri ocenjevanju poslovnih stroškov upravljavcev kritične infrastrukture iz gospodarskega okolja, povezanih z izvajanjem določil predloga zakona, je treba upoštevati tudi možen vzvratni vpliv ukrepov za zaščito kritične infrastrukture, ki je ugoden: z izvajanjem teh ukrepov bo upravljavec kritične infrastrukture povečal svojo odpornost na motnje v delovanju ali prekinitev delovanja infrastrukture, ki jo upravlja, naložba subjekta v lastno varnost in zaščito pa dolgoročno praviloma ugodno vpliva na njegovo poslovanje.

Izvajanje Zakona o kritični infrastrukturi bo vsaj posredno ugodno vplivalo na potrošnike in gospodinjstva, saj naj bi prispevalo k stabilnosti delovanja kritične infrastrukture, ki je kritična tudi ali predvsem zaradi negativnih posledic, ki jih ima prekinitev njenega delovanja tudi za zdravje, varnost in zaščito ter blaginjo vsakega prebivalca-potrošnika in gospodinjstva.

Republika Slovenija bo s sprejetjem predloga zakona, s katerim bo sistemsko uredila področje zaščite kritične infrastrukture državnega pomena, naredila pomemben korak v smeri svoje uvrstitve med bolj razvite države na področju zaščite kritične infrastrukture, kar bo ugodno vplivalo na njene odnose s sosednjimi državami, pa tudi na njen ugled v mednarodnem okolju.

6.4 Presoja posledic za socialno področje

/

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

/

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti Zakon o kritični infrastrukturi bo ciljnim skupinam (ministrstva kot nosilci sektorjev kritične infrastrukture, upravljavci kritične infrastrukture) predstavljen prek seminarjev in/ali delavnic, širši javnosti pa s spletno predstavitvijo.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje Zakona o kritični infrastrukturi bo spremljal državni organ, ki bo pristojen za strokovno usmerjanje dejavnosti pri zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture in bo hkrati strokovni skrbnik področja zaščite kritične infrastrukture v naši državi, v skladu s svojimi sektorskimi pristojnostmi pa tudi nosilci sektorjev kritične infrastrukture. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev zakona ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, kamor je bilo mogoče sporočiti

mnenja, predloge in pripombe, je trajala od _____ do _____. Sočasno je bil predlog zakona objavljen na spletnih straneh Ministrstva za obrambo.

Javna predstavitev predloga zakona je potekala dne _____ v prostorih _____.

8. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

II. BESEDILO ČLENOV

Z A K O N
O KRITIČNI INFRASTRUKTURI

(ZKI)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina)

Ta zakon ureja ugotavljanje in določanje kritične infrastrukture Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: kritična infrastruktura), načela in načrtovanje zaščite kritične infrastrukture, pristojnosti in odgovornosti organov in organizacij na področju kritične infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: pristojni organi in organizacije) ter obveščanje, poročanje, zagotavljanje podpore odločanju, varovanje podatkov in nadzor na področju kritične infrastrukture.

2. člen
(evropska kritična infrastruktura)

(1) Šteje se, da je evropska kritična infrastruktura, določena na območju Republike Slovenije, kritična infrastruktura Republike Slovenije.

(2) Pri zaščiti evropske kritične infrastrukture iz prejšnjega odstavka ~~tega člena~~ se upoštevajo predpisi, ki urejajo evropsko kritično infrastrukturo, če določila tega zakona ne zadostujejo zahtevam teh predpisov.

3. člen
(kritična infrastruktura, pomembna za obrambo države)

Kritična infrastruktura, določena na podlagi tega zakona in predpisov, ki urejajo evropsko kritično infrastrukturo, se lahko šteje kot objekt, pomemben za obrambo države skladno z zakonom , ki ureja področje obrambe, o čemer odloči Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada)

4. člen
(pomen pojmov)

V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. Evropska kritična infrastruktura Republike Slovenije je infrastruktura, ki se nahaja na ozemlju Republike Slovenije in je kot takšna določena v skladu s predpisi, ki urejajo evropsko kritično infrastrukturo.
2. Izredni dogodek pri delovanju kritične infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: izredni dogodek) je resna motnja v delovanju ali prekinitev delovanja kritične infrastrukture, razen prekinitve njenega delovanja, ki temelji na načrtih poslovanja upravljavca kritične infrastrukture.
3. Kritična infrastruktura obsega tiste zmogljivosti in storitve, ki so ključnega pomena za državo in bi prekinitev njihovega delovanja ali njihovo uničenje pomembno vplivalo in imelo resne

posledice na nacionalno varnost, gospodarstvo, ključne družbene funkcije, zdravje, varnost in zaščito ter družbeno blaginjo.

4. Kriza po tem zakonu je stanje, v katerem so zaradi prekinitve delovanja kritične infrastrukture nastale oziroma lahko nastanejo posledice, ki so opredeljene z vsaj enim medsektorskim kriterijem za ugotavljanje kritične infrastrukture.
5. Lastniki ali upravljavci kritične infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: upravljavci kritične infrastrukture) so gospodarske družbe, zavodi, državni organi in druge organizacije.
6. Načrtovanje zaščite kritične infrastrukture obsega ocenjevanje tveganja za delovanje kritične infrastrukture ter oblikovanje ukrepov za zaščito kritične infrastrukture.
7. Nosilci sektorjev kritične infrastrukture so posamezna ministrstva in Banka Slovenije.
8. Ocena tveganja za delovanje kritične infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: ocena tveganja) je rezultat celovitega postopka identifikacije, analize in ovrednotenja različnih virov tveganj za delovanje kritične infrastrukture, ki se izvede z namenom zagotoviti podlago za oblikovanje ukrepov za zaščito kritične infrastrukture.
9. Področje kritične infrastrukture po tem zakonu obsega aktivnosti v zvezi z ugotavljanjem, določanjem in zaščito kritične infrastrukture.
10. Prioriteta delovanja sektorjev kritične infrastrukture je določitev prednostnega vrstnega reda sektorjev kritične infrastrukture z vidika posledic resnih motenj v njihovem delovanju ali prekinitve njihovega delovanja.
11. Sektorji kritične infrastrukture so posamezna zaokrožena področja delovanja kritične infrastrukture.
12. Zaščita kritične infrastrukture je celota aktivnosti in ukrepov za zaščito kritične infrastrukture, katerih namen je preprečiti motnje v delovanju ali prekinitev delovanja kritične infrastrukture in ublažiti posledice le-tega, po potrebi vzpostaviti nadomestno ali obhodno delovanje kritične infrastrukture ter zagotoviti čimprejšnje ponovno nemoteno delovanje kritične infrastrukture.

5. člen
(načela zaščite kritične infrastrukture)

Načela zaščite kritične infrastrukture so:

1. Načelo celovitega pristopa, ki zahteva, da se v zaščito kritične infrastrukture pred, med in po motnjah v delovanju ali prekinitvi delovanja kritične infrastrukture vključuje vse pristojne organe in organizacije ter pri tem upošteva različne vrste nevarnosti, izhaja iz ocene tveganja ter upošteva soodvisnost sektorjev kritične infrastrukture in njihov medsebojni vpliv.
2. Načelo odgovornosti, po katerem so za delovanje kritične infrastrukture neposredno odgovorni upravljavci kritične infrastrukture, za krepitev zaščite kritične infrastrukture pa vsi pristojni organi in organizacije.
3. Načelo zaščite pred različnimi vrstami nevarnosti, ki zahteva, da pristojni organi in organizacije pri zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture upoštevajo različne vrste nevarnosti.
4. Načelo stalnega načrtovanja zaščite kritične infrastrukture, ki zahteva, da je načrtovanje zaščite kritične infrastrukture podprto s stalnim procesom ocenjevanja tveganja za delovanje kritične infrastrukture in presoje ustreznosti ukrepov za njeno zaščito.
5. Načelo izmenjave podatkov in informacij ter varovanja podatkov, ki zahteva od pristojnih organov in organizacij redno, pravočasno in na zaupanju temelječo izmenjavo podatkov in informacij ob hkratnem varovanju podatkov, povezanih s kritično infrastrukturo, v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov oziroma poslovno skrivnost.

II. UGOTAVLJANJE IN DOLOČANJE KRITIČNE INFRASTRUKTURE

6. člen
(sektorji kritične infrastrukture)

(1) Sektorji kritične infrastrukture so preskrba z vodo, preskrba s hrano, preskrba z energijo, zdravstvena oskrba, finančni sektor, promet, varstvo okolja, delovanje organov oblasti na državni ravni in informacijsko-komunikacijska podpora.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko Vlada Republike Slovenije za sektor kritične infrastrukture določi tudi drugi sektor, če pomembno vpliva na nacionalno varnost in gospodarstvo ter zagotavljanje ključnih družbenih funkcij, zdravja, varnosti in zaščite ter družbene blaginje.

(3) Nosilce sektorjev kritične infrastrukture določi vlada.

7. člen
(kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture)

(1) Kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture se oblikujejo na podlagi presoje možnih posledic zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture za nacionalno varnost, gospodarstvo, ključne družbene funkcije, zdravje, varnost in zaščito ter družbeno blaginjo.

(2) Kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture so podlaga za določitev kritične infrastrukture.

(3) Kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture so sektorski in medsektorski.

(4) Kriterije za ugotavljanje kritične infrastrukture določi vlada.

8. člen
(sektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture)

(1) Sektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture se ob upoštevanju značilnosti posameznega sektorja kritične infrastrukture oblikujejo na podlagi presoje možnih posledic zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture za posamezni sektor kritične infrastrukture.

(2) Sektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture so podlaga za prvi izbor kritične infrastrukture znotraj sektorja kritične infrastrukture.

9. člen
(medsektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture)

(1) Medsektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture se oblikujejo na podlagi presoje možnih posledic zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture za vse sektorje kritične infrastrukture.

(2) Medsektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture iz prejšnjega odstavka tega člena se nanašajo na:
- število žrtev, pri čemer se oceni možno število mrtvih ali poškodovanih zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture;
- gospodarske posledice, pri čemer se oceni možno gospodarsko izgubo in/ali poslabšanje kakovosti proizvodov ali storitev, vključno z morebitnimi posledicami za okolje zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture;
- vpliv na javnost, pri čemer se oceni možne posledice resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture za zaupanje javnosti, fizično trpljenje in motnje v vsakodnevnem življenju ljudi, vključno s prekinitvijo zagotavljanja osnovnih storitev.

10. člen
(mejne vrednosti kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture)

(1) Mejne vrednosti kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture se oblikujejo na podlagi presoje teže možnih posledic, nastalih zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture.

(2) Mejne vrednosti kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture določi vlada.

11. člen
(določitev kritične infrastrukture)

(1) Kritična infrastruktura, določena na podlagi tega zakona, mora zadostiti vsaj enemu medsektorskemu kriteriju za ugotavljanje kritične infrastrukture.

(2) Kritično infrastrukturo in upravljavce kritične infrastrukture določi vlada.

III. ZAŠČITA KRITIČNE INFRASTRUKTURE

12. člen
(dokumenti načrtovanja zaščite kritične infrastrukture)

(1) Dokumenti načrtovanja zaščite kritične infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: dokumenti načrtovanja) obsegajo oceno tveganja in ukrepe za zaščito kritične infrastrukture.

(2) Dokumente načrtovanja izdelajo in hranijo upravljavci kritične infrastrukture.

(3) Upravljavci kritične infrastrukture morajo k izdelanim dokumentom načrtovanja pridobiti soglasje nosilca sektorja kritične infrastrukture.

(4) Upravljavec kritične infrastrukture je pristojnemu nosilcu sektorja kritične infrastrukture ali organu, pristojnemu za usmerjanje, iz 20. člena tega zakona na njuno zahtevo dolžan posredovati dokumente načrtovanja.

13. člen
(ocena tveganja)

Upravljavci kritične infrastrukture izdelajo oceno tveganja na podlagi metodologije, ki jo sprejme vlada, in strokovnih usmeritev, ki jih za posamezne sektorje kritične infrastrukture izdelajo nosilci sektorjev kritične infrastrukture.

14. člen
(ukrepi za zaščito kritične infrastrukture)

(1) Ukrepi za zaščito kritične infrastrukture so stalni in dodatni. Stalni ukrepi se izvajajo v vseh razmerah, ob povečani ogroženosti kritične infrastrukture, izrednem dogodku ali krizi pa se lahko njihovo izvajanje stopnjuje. Dodatni ukrepi se izvajajo ob povečani ogroženosti kritične infrastrukture, izrednem dogodku ali krizi, če stalni ukrepi ne zadostujejo.

(2) Stalne ukrepe za zaščito kritične infrastrukture na podlagi ocene tveganja načrtujejo upravljavci kritične infrastrukture.

(3) Upravljavci kritične infrastrukture dodatne ukrepe za zaščito kritične infrastrukture načrtujejo na podlagi ocene tveganja oziroma sprejmejo na podlagi nastalih in pričakovanih posledic povečane ogroženosti kritične infrastrukture, izrednega dogodka ali krize.

(4) Nosilci sektorjev kritične infrastrukture lahko ob povečani ogroženosti kritične infrastrukture, izrednem dogodku ali krizi sprejmejo dodatne ukrepe za zaščito kritične infrastrukture na ravni sektorja kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti ali pripravijo predlog dodatnih ukrepov za zaščito kritične infrastrukture, ki ga sprejme vlada.

(5) Če se dodatni ukrepi za zaščito kritične infrastrukture iz prejšnjega odstavka nanašajo na upravljavce kritične infrastrukture, izvedba teh ukrepov pa presega njihove poslovne interese, vlada zagotovi sredstva za izvedbo teh ukrepov.

(6) Na predlog nosilcev sektorjev kritične infrastrukture se upravljavce kritične infrastrukture v skladu s predpisi, ki urejajo zasebno varovanje, določi za zavezance obveznega organiziranja varovanja, ki morajo izvajati varovanje kritične infrastrukture v skladu s temi predpisi.

15. člen
(ažuriranje dokumentov načrtovanja)

(1) Dokumente načrtovanja je treba redno ažurirati.

(2) Ob nastanku okoliščin, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje kritične infrastrukture, je treba dokumente načrtovanja spremeniti ali dopolniti najkasneje v mesecu dni. K tako spremenjenim ali dopolnjenim dokumentom načrtovanja, je treba pridobiti soglasje pristojnega nosilca sektorja kritične infrastrukture.

16. člen
(upoštevanje obstoječe ureditve zaščite kritične infrastrukture)

Pri načrtovanju zaščite kritične infrastrukture se smiselno upoštevajo dokumenti, ukrepi, postopki in rešitve, izdelani oziroma sprejeti na podlagi veljavnih predpisov, zlasti s področja

varovanja, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter tehnološke varnosti, in poslovnih odločitev upravljavcev kritične infrastrukture. Če po oceni nosilca sektorja kritične infrastrukture obstoječa ureditev zaščite kritične infrastrukture ne zadostuje zahtevam tega zakona, jo je treba ustrezno dopolniti.

IV. PRISTOJNOSTI IN ODGOVORNOSTI NA PODROČJU KRITIČNE INFRASTRUKTURE

17. člen
(vlada)

Vlada pri urejanju področja kritične infrastrukture:
- določa sektorje kritične infrastrukture v skladu z drugim odstavkom šestega člena tega zakona;
- določa prioriteto delovanja sektorjev kritične infrastrukture;
- določa nosilce sektorjev kritične infrastrukture;
- določa sektorske in medsektorske kriterije za ugotavljanje kritične infrastrukture;
- določa mejne vrednosti sektorskih in medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture;
- določa kritično infrastrukturo in upravljavce kritične infrastrukture;
- odloča o drugih zadevah v skladu s tem zakonom.

18. člen
(nosilci sektorjev kritične infrastrukture)

(1) Nosilci sektorjev kritične infrastrukture so pristojni in odgovorni za:
- oblikovanje pobude in sodelovanje pri pripravi predloga za določitev sektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in mejnih vrednosti teh kriterijev;
- oblikovanje pobude in sodelovanje pri pripravi predloga kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti;
- sodelovanje pri pripravi predloga za določitev sektorjev kritične infrastrukture;
- sodelovanje pri pripravi predloga za določitev medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in mejnih vrednosti teh kriterijev;
- pripravo usmeritev za izdelavo ocene tveganja iz 13. člena tega zakona;
- sprejem dodatnih ukrepov oziroma pripravo predloga za določitev dodatnih ukrepov za zaščito kritične infrastrukture v skladu s četrtim odstavkom 14. člena tega zakona;
- usklajevanje predlogov ukrepov za zaščito kritične infrastrukture znotraj sektorja kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti;
- usmerjanje upravljavcev in nudenje strokovne pomoči upravljavcem kritične infrastrukture pri njihovem načrtovanju zaščite kritične infrastrukture;
- izdajo soglasja k dokumentom načrtovanja upravljavcev kritične infrastrukture;
- obveščanje vlade oziroma upravljavcev kritične infrastrukture v skladu z drugim in tretjim odstavkom 23. člena tega zakona;
- poročanje o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture na ravni sektorja kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti;
- pripravo oziroma dopolnitev predpisov s področja sektorja kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti z vidika zaščite kritične infrastrukture;
- izvajanje drugih nalog v skladu s tem zakonom.

(2) Nosilci sektorjev kritične infrastrukture določijo osebo, ki je kontaktna točka za sodelovanje na področju kritične infrastrukture z upravljavci kritične infrastrukture, drugimi nosilci sektorjev kritične infrastrukture in organom, pristojnim za usmerjanje, iz 20. člena tega zakona.

19. člen
(upravljavci kritične infrastrukture)

(1) Upravljavci kritične infrastrukture so pristojni in odgovorni za:
- zagotavljanje neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture;
- izdelavo in ažuriranje dokumentov načrtovanja;
- izvajanje ukrepov za zaščito kritične infrastrukture;
- obveščanje nosilcev sektorjev kritične infrastrukture in Nacionalnega centra za krizno upravljanje (v nadaljnjem besedilu: NCKU) v skladu s prvim odstavkom 23. člena tega zakona;
- poročanje o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture, ki jo upravljajo.

(2) Upravljavci kritične infrastrukture določijo osebo, ki je kontaktna točka za sodelovanje na področju kritične infrastrukture z drugimi upravljavci kritične infrastrukture, nosilci sektorjev kritične infrastrukture in organom, pristojnim za usmerjanje, iz 20. člena tega zakona.

20. člen
(organ, pristojen za usmerjanje)

(1) Usmerjanje na področju kritične infrastrukture izvaja ministrstvo, pristojno za obrambo.

(2) Organ iz prejšnjega odstavka je pristojen in odgovoren za:
- pripravo predloga za določitev sektorjev kritične infrastrukture;
- pripravo predloga za določitev sektorskih in medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in mejnih vrednosti teh kriterijev, pri čemer obravnava pobude oziroma predloge nosilcev sektorjev kritične infrastrukture;
- pripravo predloga za določitev kritične infrastrukture, pri čemer obravnava pobude in predloge pristojnih nosilcev sektorjev kritične infrastrukture;
- pripravo predloga metodologije za izdelavo ocene tveganja iz 13. člena tega zakona;
- usklajevanje predlogov ukrepov za zaščito kritične infrastrukture med sektorji kritične infrastrukture;
- poročanje o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture;
- izvajanje drugih nalog v skladu s tem zakonom.

(3) Organ, pristojen za usmerjanje, opravlja naloge kontaktne točke za sodelovanje med pristojnimi organi in organizacijami.

21. člen
(Nacionalni center za krizno upravljanje)

V primeru krize po tem zakonu deluje NCKU v skladu s predpisi, ki določajo njegovo organizacijo in naloge.

22. člen
(Banka Slovenije)

Odločitve, ki se nanašajo na urejanje kritične infrastrukture, ki jo upravlja Banka Slovenije, ali kritične infrastrukture, ki jo Banka Slovenije uporablja za izvajanje svojih nalog v skladu z Zakonom o Banki Slovenije, Statutom Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter predpisi Evropske unije, ne smejo posegati v neodvisnost Banke Slovenije.

V. OBVEŠČANJE, POROČANJE IN ZAGOTAVLJANJE PODPORE ODLOČANJU

23. člen
(obveščanje)

(1) Upravljavec kritične infrastrukture takoj, ko je mogoče, obvesti nosilca sektorja kritične infrastrukture in NCKU o prekinitvi delovanja kritične infrastrukture, za katero oceni, da lahko ima negativne materialne in druge posledice za delovanje sektorja kritične infrastrukture, ter o že izvedenih ukrepih za zaščito kritične infrastrukture.

(2) O prekinitvi delovanja kritične infrastrukture z znaki možnosti nastanka krize nosilec kritične infrastrukture obvesti vlado.

(3) V primeru povečane ogroženosti kritične infrastrukture pristojni državni organi z zaznano grožnjo seznanijo nosilca sektorja kritične infrastrukture, ta pa upravljavca kritične infrastrukture.

24. člen
(poročanje)

(1) Nosilci sektorjev kritične infrastrukture na podlagi letnih poročil upravljavcev kritične infrastrukture o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture pripravijo letno poročilo o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture za sektor kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti in ga posredujejo organu, pristojnemu za usmerjanje, iz 20. člena tega zakona, ki pripravi skupno poročilo o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture Republike Slovenije in ga do konca maja predloži v obravnavo vladi.

(2) V poročilih iz prejšnjega odstavka je treba navesti izredne dogodke, ki so povzročili prekinitev delovanja kritične infrastrukture z negativnimi materialnimi in drugimi posledicami za delovanje sektorja kritične infrastrukture, v zvezi s tem izvedene ukrepe za zaščito kritične infrastrukture ter rešitve in predloge ukrepov za izboljšanje zaščite kritične infrastrukture.

25. člen
(podatki o odgovornih in kontaktnih osebah)

(1) Podatki iz tega člena se zbirajo, obdelujejo, uporabljajo in hranijo z namenom zagotoviti podporo odločanju na področju kritične infrastrukture.

2) Podatke o odgovornih in kontaktnih osebah nosilcev sektorjev kritične infrastrukture in upravljavcev kritične infrastrukture zbira, obdeluje, uporablja in hrani NCKU.

(3) Nosilci sektorjev kritične infrastrukture zbirajo, obdelujejo, uporabljajo in hranijo podatke o odgovornih in kontaktnih osebah upravljavcev kritične infrastrukture, ki delujejo v sektorju kritične infrastrukture iz njihove pristojnosti.

(4) Podatki o odgovorni in kontaktni osebi nosilca sektorja kritične infrastrukture in upravljavca kritične infrastrukture obsegajo ime in priimek osebe, naslov njenega prebivališča, številko telefona ter naziv njenega delovnega mesta.

VI. VAROVANJE PODATKOV

26. člen
(varovanje podatkov)

Podatki, ki se nanašajo na ugotavljanje, določanje in zaščito kritične infrastrukture, se obravnavajo v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov in poslovno skrivnost.

27. člen
(zaupni podatki Banke Slovenije)

Zaupni podatki, s katerimi razpolaga Banka Slovenije in jih urejajo Statut Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter drugi predpisi Evropske unije, se lahko posredujejo le v skladu s temi predpisi.

VII. NADZOR

28. člen
(izvajalci nadzora)

(1) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona izvajajo inšpekcijski in nadzorni organi, ki imajo pristojnosti na področju posameznega sektorja kritične infrastrukture.

(2) Organi iz prejšnjega odstavka o ugotovitvah svojega nadzora obvestijo tudi organ, pristojen za usmerjanje, iz 20. člena tega zakona. Ko nadzor izvajajo pri upravljavcih kritične infrastrukture, s svojimi ugotovitvami seznanijo tudi pristojnega nosilca sektorja kritične infrastrukture.

VIII. KAZENSKE DOLOČBE

29. člen
(1) Z globo od 5.000,00 do 15.000,00 evrov se za prekršek kaznuje upravljavec kritične infrastrukture, če:
- ne izdela in hrani dokumentov načrtovanja (drugi odstavek 12. člena tega zakona);
- k izdelanim dokumentom načrtovanja ne pridobi soglasja nosilca sektorja kritične infrastrukture (tretji odstavek 12. člena tega zakona);
- ne izvaja rednega ažuriranja dokumentov načrtovanja (prvi odstavek 15. člena);
- ob nastanku okoliščin, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje kritične infrastrukture, dokumentov načrtovanja v predpisanem roku ne spremeni ali dopolni (drugi odstavek 15. člena tega zakona);

- k spremenjenim ali dopolnjenim dokumentom načrtovanja ne pridobi soglasja pristojnega nosilca sektorja kritične infrastrukture (drugi odstavek 15. člena tega zakona);
- ne določi osebe, ki je kontaktna točka za sodelovanje na področju kritične infrastrukture z drugimi upravljavci kritične infrastrukture, nosilci sektorjev kritične infrastrukture in organom, pristojnim za usmerjanje (drugi odstavek 19. člena tega zakona);
- nosilca sektorja kritične infrastrukture in NCKU takoj, ko je mogoče, ne obvesti o prekinitvi delovanja kritične infrastrukture, za katero oceni, da lahko ima negativne materialne in druge posledice za delovanje sektorja kritične infrastrukture, ter o že izvedenih ukrepih za zaščito kritične infrastrukture (prvi odstavek 23. člena tega zakona);
- ne izdela vsebinsko ustreznega letnega poročila o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture, ki jo upravlja (24. člen tega zakona);
- podatkov, ki se nanašajo na kritično infrastrukturo, ne obravnava v skladu s predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov in poslovno skrivnost (26. člen tega zakona).

(2) Z globo od 400,00 do 1.000,00 evrov se kaznuje odgovorna oseba upravljavca kritične infrastrukture, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

IX. PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

30. člen
(uskladitev poslovanja)

V 24 mesecih po sprejetju tega zakona vsi pristojni organi in organizacije uskladijo svoje poslovanje z določili tega zakona.

31. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA 2015-1911

Državni zbor
Republike Slovenije
dr. Milan Brglez
predsednik

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Člen povzema vsebino zakona, ki ureja najpomembnejša sistemska vprašanja v zvezi s kritično infrastrukturo Republike Slovenije od njenega ugotavljanja in določanja do nadzora nad izvajanjem določb tega zakona. Že v uvodnem členu je določeno, da se zakon nanaša samo na kritično infrastrukturo Republike Slovenije, t. j. tisto, katere prekinitev delovanja ima posledice, ki presegajo raven posamezne lokalne skupnosti – torej kritično infrastrukturo državnega pomena. V tem členu uporabljena besedna zveza »pristojni organi in organizacije« se nanaša predvsem na organe in organizacije, katerih pristojnosti in odgovornosti na področju zaščite kritične infrastrukture so določene v 4. poglavju predloga zakona (tj. Vlado Republike Slovenije, nosilce sektorjev kritične infrastrukture, upravljavce kritične infrastrukture, organ, pristojen za usmerjanje in NCKU), vsebinska širina besedne zveze pa omogoča, da zakon zajame tudi delovanje morebitnega drugega organa ali organizacije (npr. ministrstva, ki ni določeno za nosilca sektorja kritične infrastrukture, gospodarske družbe, ki nima statusa upravljavca kritične infrastrukture).

K 2. členu

Člen vzpostavlja razmerje med kritično infrastrukturo državnega pomena in evropsko kritično infrastrukturo na ozemlju naše države z določilom, da ima evropska kritična infrastruktura, določena na območju Republike Slovenije, tudi status kritične infrastrukture državnega pomena. Določila Zakona o kritični infrastrukturi bodo torej veljala tudi za zagotavljanje zaščite evropske kritične infrastrukture, ki je določena na območju Republike Slovenije na podlagi predpisov, ki urejajo evropsko kritično infrastrukturo, vendar samo v primeru, če ta »nacionalna« določila zadostujejo zahtevam predpisov, ki urejajo zaščito evropske kritične infrastrukture. V nasprotnem primeru je predvideno, da se v zvezi z zaščito evropske kritične infrastrukture upoštevajo predpisi, ki (izvirno) urejajo evropsko kritično infrastrukturo.

K 3. členu

Člen vzpostavlja razmerje med kritično infrastrukturo državnega pomena in objekti, ki so pomembni za obrambo države. Člen namreč določa, da lahko dobi kritična infrastruktura, določena na podlagi Zakona o kritični infrastrukturi, status objekta, ki je skladno z zakonom, ki ureja področje obrambe, pomemben za obrambo države, vendar samo na podlagi posebne odločitve Vlade Republike Slovenije. To pomeni, da se lahko v zaostrenih varnostnih razmerah med drugim v varovanje kritične infrastrukture, resda po predhodni odobritvi Vlade Republike Slovenije, vključi tudi Slovenska vojska.

K 4. členu

Člen določa pomen pojmov, ki so uporabljeni v predlogu zakona. Pri razumevanju vsebine posameznih pojmov, vključno z razmerjem med njimi, je treba upoštevati naslednje:

- Pojem evropska kritična infrastruktura je definiran za potrebe tega zakona, zato v njem ni uporabljena definicija iz Uredbe o evropski kritični infrastrukturi, ki je smiselno povzela definicijo iz direktive Sveta (ES) št. 114/2008.

- Opredelitev pojma kritična infrastruktura se sklada z definicijo pojma kritična infrastruktura državnega pomena v Republiki Sloveniji, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela s sklepom št. 80000-2/2010/3 z dne 19. 4. 2010.
- Izredni dogodek pri delovanju kritične infrastrukture je bodisi resna motnja v delovanju kritične infrastrukture bodisi prekinitev delovanja te infrastrukture, pri čemer vključuje stanje prekinitve delovanja tudi prekinitev, povzročeno zaradi uničenja kritične infrastrukture, izvzeta pa je vsaka prekinitev delovanja, do katere pride zaradi poslovnih odločitev upravljavca kritične infrastrukture (npr. redna vzdrževalna dela infrastrukture).
- Pojem kriza je opredeljen za potrebe tega zakona, kar pomeni, da stanje, v katerem so zaradi prekinitve delovanja kritične infrastrukture nastale oziroma lahko nastanejo posledice, ki so opredeljene z vsaj enim medsektorskim kriterijem za ugotavljanje kritične infrastrukture, ne pomeni nujno tudi krize nacionalnih razsežnosti, ko se uporabijo vsi razpoložljivi mehanizmi kriznega odzivanja. Hkrati pa je kriza, kot je razumljena v predlogu zakona, več kot samo stanje, ko pride do resnih motenj v delovanju kritične infrastrukture ali do prekinitve njenega delovanja.
- Pojma izredni dogodek pri delovanju kritične infrastrukture in kriza sta vsebinsko povezana v smislu stopnjevanja, kar pomeni, da govorimo o izrednem dogodku tedaj, ko nastopijo bodisi resne motnje v delovanju kritične infrastrukture bodisi pride do prekinitve njenega delovanja, pri čemer posledice tega dogodka niso posebej upoštevane, o krizi kot stanju pa govorimo tedaj, ko prekinitev delovanja kritične infrastrukture povzroči težke posledice, in sicer takšne, kot jih nakazuje vsaj en medsektorski kriterij za ugotavljanje kritične infrastrukture (npr. smrt zaradi nedelovanja kritične infrastrukture več kot 50 oseb ali hospitalizacija za več kot teden dni več kot 100 oseb). Razlikovanje med izrednim dogodkom pri delovanju kritične infrastrukture in krizo je pomembno predvsem z vidika načrtovanja zaščite kritične infrastrukture, še natančneje gledano pa z vidika oblikovanja oziroma sprejemanja ukrepov za zaščito kritične infrastrukture.
- Za nosilca sektorja kritične infrastrukture je opredeljeno ministrstvo kot organ državne uprave, ki je skladno z določili Zakona o državni upravi odgovorno za delovno področje, ki se nanaša na določeni sektor kritične infrastrukture, in Banka Slovenije kot pravna oseba javnega prava. Zakon določa splošni status in vlogo ter pristojnosti in odgovornosti nosilcev sektorjev kritične infrastrukture, konkretne nosilce pa hkrati z določitvijo sektorjev kritične infrastrukture določi Vlada Republike Slovenije.
- Lastnik ali upravljavec kritične infrastrukture je s statusno-pravnega vidika lahko gospodarska družba, zavod, državni organ ali katerakoli druga(čna) organizacija, pri čemer ni pomembno, kakšni sta oblika in struktura lastnine same kritične infrastrukture. Kadar lastništvo in upravljanje kritične infrastrukture ni v rokah iste pravne osebe, so lastniki kritične infrastrukture tiste pravne osebe, ki so odgovorne za naložbe v posamezno kritično infrastrukturo, upravljavci kritične infrastrukture pa so pravne osebe, ki so odgovorne za njeno (vsakodnevno) delovanje. Pri tem velja, da določila predloga zakona smiselno zavezujejo tako lastnike kot upravljavce kritične infrastrukture.

K 5. členu

Člen določa pet temeljnih načel, ki jih morajo kot splošne usmeritve pri svojem delu na področju zaščite kritične infrastrukture upoštevati vsi pristojni organi in organizacije, kot so določeni s predlogom zakona.

K 6. členu

Člen na podlagi definicije kritične infrastrukture Republike Slovenije iz 4. člena predloga zakona taksativno določa devet sektorjev kritične infrastrukture, in sicer: preskrbo z vodo, preskrbo s hrano, preskrbo z energijo, zdravstveno oskrbo, finančni sektor, promet, varstvo okolja, delovanje organov oblasti na državni ravni in informacijsko-komunikacijsko podporo. Hkrati je dopuščena možnost, da se za sektor kritične infrastrukture določi tudi katerikoli drugi sektor, za katerega se oceni, da njegovo (ne)delovanje pomembno vpliva na nacionalno varnost in gospodarstvo ter zagotavljanje ključnih družbenih funkcij, zdravja, varnosti in zaščite ter družbene blaginje. Sektorje kritične infrastrukture, ki zakonsko niso vnaprej določeni, ampak naknadno uspešno prestanejo presojo svoje kritičnosti, in nosilce vseh sektorjev z ustreznim pravnim aktom določi Vlada Republike Slovenije.

K 7. členu

Člen določa vlogo kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in s tem opredeljuje pojem teh kriterijev. Vzpostavljena je vsebinska zveza med kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture in pojmom kritična infrastruktura Republike Slovenije v smislu, da kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture temeljijo na definiciji kritične infrastrukture, kar pomeni, da se ti kriteriji oblikujejo na podlagi presoje možnih posledic, ki nastopijo v primeru resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture za nacionalno varnost in gospodarstvo ter zagotavljanje ključnih družbenih funkcij, zdravja, varnosti in zaščite ter družbene blaginje.

Kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture so orodje, z uporabo katerega se ugotovi (identificira) in nato določi konkretna kritična infrastruktura, same kriterije pa na predlog organa, pristojnega za usmerjanje na področju kritične infrastrukture, ki nastane ob sodelovanju oziroma na podlagi pobude nosilcev sektorjev kritične infrastrukture, z ustreznim pravnim aktom določi Vlada Republike Slovenije, kot to določajo 17., 18. in 20. člen predloga zakona.

Člen tudi določa osnovno delitev kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture na sektorske in medsektorske kriterije.

K 8. členu

Člen določa, da je podlaga za oblikovanje sektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture poleg upoštevanja značilnosti posameznega sektorja kritične infrastrukture predvsem presoja možnih posledic, ki lahko zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture nastanejo za posamezni sektor kritične infrastrukture.

Sektorski kriteriji za ugotavljanje kritične infrastrukture so podlaga za prvi izbor konkretne (potencialno kritične) infrastrukture, ki mora nato pred pridobitvijo statusa kritičnosti prestati še presojo, izvedeno na podlagi upoštevanja medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture.

K 9. členu

Člen določa, da je podlaga za oblikovanje medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture presoja posledic, ki lahko zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture nastanejo za vse/različne sektorje kritične infrastrukture. Poleg tega so navedena tri področja, ki jih je treba upoštevati pri kasnejšem oblikovanju in določitvi konkretnih medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture, in sicer: število človeških žrtev, ki

lahko nastanejo zaradi resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture, ter gospodarske posledice in vpliv na javnost takšnih motenj oziroma prekinitve delovanja kritične infrastrukture.

K 10. členu

Člen ureja mejne vrednosti tako sektorskih kot medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture. Te vrednosti so količinska pojavna oblika kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in skupaj s samimi kriteriji predstavljajo celovito podlago za ugotovitev in nato določitev, kateri infrastrukturi državnega pomena pripada oznaka kritična. Tudi mejne vrednosti kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture so povezane s posledicami resnih motenj v delovanju ali prekinitve delovanja kritične infrastrukture za posamezni oziroma vse/različne sektorje kritične infrastrukture, vendar je pri mejnih vrednostih bistvo v presoji teže možnih posledic, ne pa v presoji vrste posledic, kar je bistvo kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture. Mejne vrednosti kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture z ustreznim pravnim aktom določi Vlada Republike Slovenije.

K 11. členu

Člen, ki zaokroža določila predloga zakona o ugotavljanju in določanju kritične infrastrukture, vsebuje pomembno dodatno določilo, da je lahko za kritično določena samo tista infrastruktura, predhodno izbrana ob uporabi sektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture, ki zadosti vsaj enemu medsektorskemu kriteriju za ugotavljanje kritične infrastrukture. Konkretno kritično infrastrukturo in njene upravljavce z ustreznim pravnim aktom določi Vlada Republike Slovenije.

K 12. členu

Člen za dokument(e) načrtovanja zaščite kritične infrastrukture določa po eni strani oceno tveganja za delovanje kritične infrastrukture, ki je kot pisni izdelek rezultat celovitega postopka identifikacije, analize in ovrednotenja različnih virov tveganj za delovanje kritične infrastrukture v okviru obvladovanja teh tveganj, po drugi strani pa ukrepe za zaščito kritične infrastrukture, ki so izoblikovani na podlagi ocene tveganja za delovanje kritične infrastrukture oziroma vsebinsko usklajeni s to oceno. Dokumente načrtovanja zaščite kritične infrastrukture morajo izdelati in hraniti upravljavci kritične infrastrukture, ki so tudi prvi odgovorni za zagotavljanje neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture. Te dokumente morajo strokovno pregledati in z njihovo vsebino soglašati nosilci sektorjev kritične infrastrukture. Pravico do vpogleda v dokumente načrtovanja zaščite kritične infrastrukture vseh upravljavcev kritične infrastrukture ima tudi organ, ki je v skladu z 20. členom predloga zakona pristojen za usmerjanje dejavnosti na področju zaščite kritične infrastrukture. Temu organu mora ustrezne dokumente načrtovanja posredovati zadevni upravljavec kritične infrastrukture, ki mora edini hraniti te (»svoje«) dokumente. Dokumente načrtovanja zaščite kritične infrastrukture lahko po potrebi od upravljavca kritične infrastrukture na vpogled zahteva tudi nosilec sektorja kritične infrastrukture, če teh dokumentov, ki jih je imel na voljo v upravnem postopku izdaje soglasja k dokumentom, ni shranil v skladu s predpisi o upravljanju dokumentarnega gradiva, ampak jih je po izdaji soglasja vrnil upravljavcu kritične infrastrukture.

K 13. členu

Člen določa dve strokovni podlagi za izdelavo ocene tveganja za delovanje kritične infrastrukture, in sicer ustrezno metodologijo ter strokovne usmeritve nosilca sektorja kritične infrastrukture. Predvideno je, da bo v skladu z 2. odstavkom 20. člena predloga zakona predlog metodologije za izdelavo ocene tveganja pripravil organ, pristojen za usmerjanje, in ga posredoval v sprejem Vladi Republike Slovenije, strokovne usmeritve za izdelavo ocene tveganja pa bodo za posamezni sektor kritične infrastrukture morali izdelati nosilci sektorjev kritične infrastrukture.

K 14. členu

Člen vsebuje glavna določila o ukrepih za zaščito kritične infrastrukture. Najprej določa njihovo delitev na stalne in dodatne, pri čemer je predvideno, da se stalni ukrepi izvajajo v vseh razmerah, ob izrednem dogodku, krizi ali zaznani povečani ogroženosti kritične infrastrukture, slednje v skladu s tretjim odstavkom 23. člena predloga zakona, pa se lahko njihovo izvajanje stopnjuje. Dodatni ukrepi se izvajajo ob izrednem dogodku, krizi ali povečani ogroženosti kritične infrastrukture, če stalni ukrepi, tudi če so stopnjevani, ne zadostujejo. Stalne ukrepe za zaščito kritične infrastrukture načrtujejo in izvajajo (samo) upravljavci kritične infrastrukture, dodatne ukrepe pa lahko poleg upravljavcev kritične infrastrukture sprejmejo še nosilci sektorjev kritične infrastrukture, ko gre za ukrepe za zaščito kritične infrastrukture na ravni sektorja kritične infrastrukture iz njihove pristojnosti, oziroma na predlog nosilcev sektorjev kritične infrastrukture tudi Vlada Republike Slovenije, ko gre za ukrepe, ki presegajo pristojnost posameznega nosilca sektorja kritične infrastrukture (npr. odločitev o okrepitvi varovanja kritične infrastrukture, sprostitvi blagovnih rezerv ali zaprositvi za mednarodno pomoč). Dodatni ukrepi, ki jih nosilci sektorjev kritične infrastrukture bodisi sprejmejo sami bodisi predlagajo v sprejem Vladi Republike Slovenije, zakonsko niso obvezni, saj jih nosilci lahko sprejmejo oziroma predlagajo zgolj, če to ocenijo za potrebno. V tem primeru morajo skupaj z Vlado Republike Slovenije poskrbeti za zagotovitev sredstev za izvedbo tistih dodatnih ukrepov, ki se nanašajo na upravljavce kritične infrastrukture, njihova izvedba pa presega poslovni interes upravljavcev kritične infrastrukture. Zaradi pomembnosti (fizičnega in tehničnega) varovanja kritične infrastrukture kot ukrepa za njeno zaščito predlog zakona z navezavo na predpise, ki urejajo zasebno varovanje, nosilcem sektorja kritične infrastrukture nalaga, da poskrbijo, da se upravljavce kritične infrastrukture določi za zavezance obveznega organiziranja varovanja, ki morajo zagotavljati varovanje kritične infrastrukture v skladu z navedenimi predpisi.

K 15. členu

Člen nosilce načrtovanja zaščite kritične infrastrukture, torej upravljavce kritične infrastrukture, zavezuje k ažuriranju dokumentov načrtovanja. Vsebino dokumentov načrtovanja je treba redno posodabljati (npr. imena in priimke odgovornih oseb), če nastanejo okoliščine, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje kritične infrastrukture, pa morajo upravljavci kritične infrastrukture svoje dokumente načrtovanja najkasneje v mesecu dni dopolniti ali spremeniti. K tako spremenjenim in/ali dopolnjenim dokumentom morajo pridobiti soglasje pristojnega nosilca sektorja kritične infrastrukture.

K 16. členu

Člen upravljavcem kritične infrastrukture omogoča, da pri načrtovanju zaščite kritične infrastrukture smiselno upoštevajo dokumente, ukrepe in rešitve, ki so jih izdelali oziroma sprejeli na podlagi že veljavnih sektorskih in drugih predpisov ter lastnih poslovnih odločitev. To

določilo sicer vključuje dokumente, ukrepe in rešitve, nastale po katerihkoli predpisih, posebej pa so izpostavljeni predpisi s področja varovanja, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter tehnološke varnosti (npr. Zakon o zasebnem varovanju, Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, Zakon o varstvu okolja), poleg tega pa kot samostojno podlago, ki se smiselno upošteva, posebej navaja dokumente, ukrepe in rešitve, nastale na podlagi poslovnih odločitev upravljavcev kritične infrastrukture (npr. načrt za zagotovitev neprekinjenega poslovanja). Tako široko omogočena smiselna uporaba že izdelanih načrtovalnih dokumentov in drugih podlag je omejena samo s pravico nosilca sektorja kritične infrastrukture, da od upravljavca kritične infrastrukture zahteva, da obstoječe dokumente oziroma podlage ustrezno dopolni z vidika potreb zaščite kritične infrastrukture, če oceni, da ti dokumenti oziroma podlage ne zadostujejo zahtevam Zakona o kritični infrastrukturi.

K 17. členu

Člen določa pristojnosti in odgovornosti Vlade Republike Slovenije pri urejanju področja kritične infrastrukture, pri čemer zaradi zagotovitve nedvoumnosti na enem mestu taksativno navaja vse njene pristojnosti v zvezi z določanjem kritične infrastrukture – tj. določanje sektorjev kritične infrastrukture, ki s predlogom zakona niso vnaprej določeni, prioritete ~~njihovega~~ delovanja vseh sektorjev in nosilce~~v~~ vseh sektorjev kritične infrastrukture, sektorskih in medsektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture in njihovih mejnih vrednosti ter določanje konkretne kritične infrastrukture in upravljavcev te infrastrukture. Vse druge pristojnosti Vlade Republike Slovenije (npr. sprejemanje dodatnih ukrepov za zagotovitev neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture), ki so navedene v ustreznih členih predloga zakona, so v tem členu združene v določilo, da vlada odloča o drugih zadevah v skladu z zadevnim zakonom.

K 18. členu

Člen na enem mestu taksativno določa najpomembnejše pristojnosti in odgovornosti nosilcev sektorjev kritične infrastrukture na področju kritične infrastrukture od pristojnosti sodelovati pri pripravi predloga sektorskih kriterijev za ugotavljanje kritične infrastrukture do dolžnosti priprave letnega poročila o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture na ravni sektorja kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti ali priprave oziroma dopolnitve predpisov s področja sektorja kritične infrastrukture iz svoje pristojnosti z vidika zaščite kritične infrastrukture. Nosilec sektorja kritične infrastrukture mora tudi določiti osebo, ki je kontaktna točka za njegovo sodelovanje na področju zaščite kritične infrastrukture z upravljavci kritične infrastrukture, drugimi nosilci sektorjev kritične infrastrukture in organom, pristojnim za usmerjanje.

K 19. členu

Člen taksativno določa pristojnosti in odgovornosti upravljavcev kritične infrastrukture na področju (zaščite) kritične infrastrukture. Izhodiščno je določilo, da so upravljavci kritične infrastrukture odgovorni za neprekinjeno delovanje kritične infrastrukture, kar pomeni njeno delovanje v vseh razmerah, pri čemer so seveda izključene okoliščine, na nastanek katerih upravljavec kritične infrastrukture ne more vplivati in se nanje pripraviti (npr. padec nebeškega telesa). Da bi zagotovili karseda nemoteno delovanje kritične infrastrukture, morajo upravljavci kritične infrastrukture izdelati in ažurirati dokumente načrtovanja zaščite kritične infrastrukture in izvajati ukrepe za zaščito kritične infrastrukture ter o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture, ki jo upravljajo, enkrat letno poročati nosilcu sektorja kritične

infrastrukture. Tudi upravljavec kritične infrastrukture mora določiti osebo, ki je kontaktna točka za njegovo sodelovanje na področju zaščite kritične infrastrukture predvsem s pristojnim nosilcem sektorja kritične infrastrukture, drugimi upravljavci kritične infrastrukture in drugimi nosilci sektorjev kritične infrastrukture, pa tudi organom, pristojnim za usmerjanje.

K 20. členu

Člen določa, da strokovno usmerjanje dejavnosti na področju kritične infrastrukture izvaja ministrstvo, pristojno za obrambo. V tem organu bo svojevrsten strokovni domicil področja kritične infrastrukture v Republiki Sloveniji, kar pomeni, da bo ta organ strokovni skrbnik tega področja. Zaradi tega bo pristojen za strokovno usmerjanje dejavnosti vseh deléžnikov na področju kritične infrastrukture, poleg tega pa bo pripravljavec in končni nosilec vseh predlogov v zvezi z določanjem in zaščito kritične infrastrukture, ki bodo predloženi v obravnavo Vladi Republike Slovenije. Organ za usmerjanje bo opravljal tudi naloge t. i. nacionalne kontaktne točke za sodelovanje med vsemi organi in organizacijami, ki delujejo na področju (zaščite) kritične infrastrukture državnega pomena.

K 21. členu

Člen določa vlogo NCKU v primeru krize, ki bi nastala zaradi prekinitve delovanja kritične infrastrukture, torej ob krizi, kot je opredeljena v predlogu zakona. Ta vloga NCKU je podobno kot sicer na področju kriznega upravljanja v naši državi v tem, da zagotavlja potreben obseg informacijske, komunikacijske in druge podpore za odločanje Vlade Republike Slovenije, po potrebi pa tudi drugih državnih organov. Zato predlog zakona delovanje NCKU v primeru »kritičnoinfrastrukturne« krize ne opira na posebno normativno podlago, ampak na predpise, ki že določajo organizacijo in naloge tega centra (npr. Uredba o organizaciji in delovanju NCKU).

K 22. členu

Člen ureja tiste odločitve v zvezi s kritično infrastrukturo državnega pomena, ki kakorkoli zadevajo Banko Slovenije kot centralno banko Republike Slovenije in članico Evrosistema. Glede na z Zakonom o Banki Slovenije določeno finančno in upravljavsko avtonomijo Banke Slovenije, ki je neodvisna pravna oseba javnega prava in pri opravljanju svojih nalog ni vezana na sklepe, stališča in navodila državnih ali katerihkoli drugih organov, člen določa, da omenjene odločitve ne smejo posegati v neodvisnost Banke Slovenije.

K 23. členu

Člen upravljavcem kritične infrastrukture nalaga, da morajo, takoj ko je to mogoče, ustreznega nosilca sektorja kritične infrastrukture in NCKU obvestiti o prekinitvi delovanja kritične infrastrukture, za katero ocenijo, da lahko povzroči negativne materialne in druge posledice za delovanje celotnega sektorja kritične infrastrukture, in seveda o že izvedenih ukrepih za zaščito kritične infrastrukture. Če pa so ob prekinitvi delovanja kritične infrastrukture prisotni znaki, ki kažejo na možnost nastanka krize, kot je opredeljena v predlogu zakona, mora nosilec sektorja kritične infrastrukture o tem obvestiti Vlado Republike Slovenije. Ta člen pristojnim državnim organom oziroma službam (tj. Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji, policiji in Obveščevalno-varnostni službi Ministrstva za obrambo) tudi nalaga, da v primeru, da zaznajo povečano ogroženost kritične infrastrukture, s tem seznanijo nosilca sektorja kritične infrastrukture, slednji pa nato seznani upravljavca konkretne kritične infrastrukture. S tem

določilom se želi k zaščiti kritične infrastrukture državnega pomena vsaj posredno bolj dejavno pritegniti tudi nosilce obveščevalno-varnostne dejavnosti v naši državi.

K 24. členu

Člen nalaga upravljavcem kritične infrastrukture in nosilcem sektorjev kritične infrastrukture, seveda vsakemu za njegovo raven, pripravo letnega poročila o zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture, od organa, pristojnega za usmerjanje, pa zahteva, da na podlagi sektorskih poročil pripravi skupno poročilo o zagotavljanju neprekinjenega delovanja vse kritične infrastrukture državnega pomena in to skupno poročilo najkasneje do konca maja predloži v obravnavo Vladi Republike Slovenije. Člen določa tudi tri obvezne vsebine vsakega letnega poročila, in sicer navedbo tistih izrednih dogodkov v zvezi s kritično infrastrukturo, ki so povzročili prekinitev njenega delovanja, le-ta pa je imela negativne materialne in druge posledice za delovanje sektorja kritične infrastrukture, ukrepe za zaščito kritične infrastrukture, ki so jih zlasti upravljavci kritične infrastrukture, lahko pa tudi nosilci sektorja kritične infrastrukture izvedli med in po prekinitvi delovanja kritične infrastrukture, ter rešitve in predloge za izboljšave pri zagotavljanju neprekinjenega delovanja kritične infrastrukture, temelječe na spoznanjih, pridobljenih v preteklem letu ukvarjanja s področjem zaščite kritične infrastrukture.

K 25. členu

Člen nalaga zbiranje, obdelovanje, uporabo in hrambo podatkov o odgovornih in kontaktnih osebah nosilcev sektorjev kritične infrastrukture in upravljavcev kritične infrastrukture, kar se počne z namenom, da se zagotovi podpora odločanju na področju (zaščite) kritične infrastrukture. Nosilec sektorja kritične infrastrukture mora zbirati, obdelovati in hraniti podatke (tj. ime in priimek osebe, naslov njenega prebivališča, številko telefona ter naziv njenega delovnega mesta) o odgovornih in kontaktnih osebah upravljavcev kritične infrastrukture, ki delujejo znotraj sektorja kritične infrastrukture iz njihove pristojnosti, NCKU pa mora zbirati, obdelovati in hraniti iste vrste podatkov o odgovornih in kontaktnih osebah vseh nosilcev sektorjev kritične infrastrukture in vseh upravljavcev kritične infrastrukture.

K 26. členu

Člen načelno ureja varovanje podatkov, ki se nanašajo na ugotavljanje, določanje in zaščito kritične infrastrukture (tj. področje kritične infrastrukture), v smislu, da od vseh deléžnikov na področju kritične infrastrukture zahteva, da zadevne podatke obravnavajo v skladu z nacionalnimi predpisi o varovanju tajnih podatkov (tj. Zakonom o tajnih podatkih in Uredbo o varovanju tajnih podatkov) oziroma predpisi, ki urejajo poslovno skrivnost (tj. Zakonom o gospodarskih družbah). To pomeni, da predlog zakona posebej ne določa ali izloča konkretnih podatkov v zvezi s področjem kritične infrastrukture, ki so predmet varovanja, ampak to prepušča vsakokratni presoji oseb, ki so pristojne za obravnavanje tovrstnih podatkov od njihovega določanja do arhiviranja.

K 27. členu

Člen ureja posredovanje zaupnih podatkov, s katerimi razpolaga Banka Slovenije. Ti podatki se lahko posredujejo le v skladu z določili Zakona o Banki Slovenije, Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter drugih predpisov EU.

K 28. členu

Člen določa, da nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, izvajajo inšpekcijski in nadzorni organi, ki imajo stvarne pristojnosti na področju sektorja kritične infrastrukture, v okviru katerega se izvaja nadzor. Izvajalci nadzora morajo o ugotovitvah svojega nadzora obvestiti tudi organ, pristojen za usmerjanje, ko izvajajo nadzor pri upravljavcih kritične infrastrukture, pa tudi pristojnega nosilca sektorja kritične infrastrukture.

K 29. členu

Člen določa konkretne prekrške pri izvajanju tega zakona in višino zagroženih glob, zaradi katerih se kaznujejo upravljavec kritične infrastrukture kot pravna oseba in odgovorna oseba upravljavca kritične infrastrukture. Ne gre za kaznovanje pravne oziroma odgovorne osebe upravljavca kritične infrastrukture zaradi morebitnega nedelovanja kritične infrastrukture, ampak zaradi njegove opustitve določenih ravnanj, katerih izvajanje načelno prispeva k zagotavljanju neprekinjenosti in celovitosti delovanje kritične infrastrukture.

K 30. členu

Člen določa, da morajo vsi deléžniki pri zagotavljanju zaščite kritične infrastrukture, ki jih določila Zakona o kritični infrastrukturi neposredno zadevajo, svoje poslovanje uskladiti z zahtevami tega zakona v dveh letih po njegovem sprejetju.

K 31. členu

Člen določa splošni 15-dnevni rok za uveljavitev tega zakona.